شاھ جو رسالو

رسالي جي ٽن سرن مان چونڊيل بيتن جو اختصار

١٢٠٦ ھ ۾ لکيل سڀ کان آڳاٽو قلمي نسخو

تحقيق ۽ مقدمو

ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ

شاھ عبداللطيف ڀٽ شاھ ڪلچرل ڪاميٽي

ڀٽ شاھ، حيدرآباد سنڌ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

شاهه جو رسالو

رسالي جي ٽن سرن مان چونڊيل بيتن جو اختصار

١٢٠٦ ھ ۾ لکيل سڀ کان اڳاٽو قلمي نسخو

Rs/ 100

تحقيق ۽ مقدمو

ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ

ٽي سؤ ساله جشن ولادت
شاهه عبداللطيف ڀٽائي
١٦٨٩ع —— ١٩٨٩ع

شاهه عبداللطيف ڀٽ شاهه ڪلچرل ڪاميٽي
ڀٽشاهه، حيدرآباد سنڌ ١٤١٠ھ - ١٩٨٩ع

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پهريون ايڊيشن

١٠ آڪٽوبر ١٩٨٧ - ١٦ صفر ١۴٠٨هه

ٻيو ايڊيشن

١٦ سيپٽمبر ١٩٨٩ع ١۴ صفر ١۴١٠هه

ڊجيٽائيزيشن: ايم ايڇ پنهور انسٽيٽيوٽ آف سنڌ اسٽڊيز، ڄامشورو.

Digitized by M. H. Panhwar Institute of Sindh Studies, Jamshoro.

مهتاب اڪبر راشدي سيڪريٽري شاهه عبداللطيف ڀٽ شاهه ثقافتي مرڪز، علمي پرنٽرس اسلام پلازا ڪراچي مان ڇپائي پڌرو ڪيو.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

باسمہٖ تعاليٰ

مهاڳ

شاهه جي رسالي جي جامع مستند ۽ معياري متن تيار ڪرڻ خاطر، رسالي جي قلمي نسخن توڙي ڇاپن جي تلاش ۽ تحقيق گذريل ويهن سالن کان وٺي جاري آهي، ۽ رسالي جو هيءُ قلمي اختصار پڻ انهيءَ تلاش هلندي ٻه سال کن اڳ محترم سيد گل محمد شاهه مٽياروي جي مهربانيءَ سان دستياب ٿيو (١). شاهه صاحب ٻڌايو ته هيءُ ڪتاب ڳوٺ ڪوڪر ۾ رهندڙ ميمڻ حافظن جي ڪتبخاني جو هو ۽ انهن مان آخري بزرگ جي وفات بعد سنڌس حوالي ٿيو. انهيءَ اهڃاڻ مان پانئجي ٿو ته هن قلمي نسخي جو ڪاتب پڻ انهيءَ ساڳئي حافظ گهراڻي مان هو. هن قلمي نسخي جو پورو صفحو ½٨×٦ انچ آهي، جنهن ۾ ٦×٤ انچ تحريري تختي تي ١٣ سٽن ۾ ڪتابت ڪيل آهي.

ڪاتب فقير ابوبڪر هڪ نهايت نيڪ ۽ نهٺو شخص هو، جنهن آخر ۾ پنهنجو نالو ٻه ابجد جي انگن جي ڏڪ پردي ۾ لکيو آهي. غالبن هن پنهنجي ورونهن لاءِ، هيئين طور 'شاهه جي رسالي' جي ڪنهن قلمي نسخي تان، جيڪو سرمسئي سان شروع ٿي ٿيو، ڪجهه بيت هن ڪتابڙي ۾ جدا ڪري لکيا:

	سر	ڪل بيت	ڪل وايون
١-	سرمسئي	٣٢٠	٢٣
٢-	مومل راڻو	١٥	٢
٣-	عمر مارئي	٨٢	٦

(١) آءٌ پنهنجي لائق فرزند علي محمد خان جو ممنون آهيان، جنهن محترم گل محمد شاهه سان سنڌس ڳوٺ ڪوڪر، لڳ ٽنڊي محمد خان ۾ ملاقات ڪرائي، ۽ شاهه صاحب موصوف هي قلمي نسخو مطالعي لاءِ منهنجي حوالي ڪيو. هن ڪتاب جي اشاعت سنڌس علم دوستي جو نتيجو آهي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

فقير ابوبڪر هيءَ ڪتابڙو مهيني ذوالقعد سنه ١٢٠٦ھ ۾ لکي پورو ڪيو.

'شاهه جي رسالي' جي جامع مستند ۽ معياري متن جي تياريءَ جي سلسلي ۾ جيڪي به قلمي يا ڇاپي رسالا هن وقت تائين دستياب ٿيا آهن، تن جي مطالعي مان، 'شاهه جي رسالي' جيءَ ڪتابت جي دور- وار تاريخ بابت. هيٺيان نتيجا نڪرن ٿا:

(الف) اوائلي دور ۾ لکيل رسالا: يعني شاهه صاحب جي بيتن ۽ واين جا اهي مجموعا جيڪي سندس حياتي جي آخري سالن کان وٺي اٽڪل پنجاهه سالن واري عرصي (اندازاً ١١٦٠ھ کان ١٢١٠ھ) ۾ لکيا ويا.

اوائلي دور جي انهن رسالن ۾ سرن جي سلسليوار ترتيب جي لاءِ، موضوع جي عام مقبوليت ۽ مشهوري کي گهڻي حد تائين ڌيان ۾ رکيو ويو. 'سسئي پنهون جي' ڳالهه جيئن ته عوام ۾ وڌيڪ مشهور هئي ۽ شاهه صاحب پڻ انکي درد فراق ۽ ان دور ۾ وصال لاءِ اڻٿڪ ڪوشش ۽ ڳولا جي اهميت جي لحاظ کان ٻين سڀني موضوعن کان گهڻو وڌيڪ سمجهن ٿا، ان پنجن سرن ۾ ڳايو، انهي ڪري اوائلي دور وارن رسالن ۾ سر سسئي کي ئي منڍ ۾ رکيو ويو.

(ب) وچين دور وارا رسالا: ٽالپرن اميرن جو 'شاهه جي رسالي' ۽ 'شاهه جي راڳ' ڏانهن راغب ٿيڻ ۽ فقيرن جي همت افزائي ڪرڻ سان 'شاهه جو راڳ' خاص توجه جو مرڪز بڻيو. انهيءَ ڪري اوائلي دور وارن رسالن مان ڪن کي سامهون رکي، انهن ۾ شامل مواد کي سنه ١٢٥٠ھ ڌاري نئين سر 'راڳنامي' جي صورت ۾ مرتب ڪيو ويو. 'راڳنامي' واري هن نئين ايڊيشن ۾ سرن جي ترتيب جو دارومدار بنيادي طور، وقت جي لحاظ سان راڳ جي شروعات ۽ ان بعد هڪ ٻئي پويان ويندي پهرن تائين راڳن ڳائڻ جي سلسلي تي رکيو ويو. جيئن ته شاهه جو راڳ سنجهي ۾ ئي شروع ٿيو ۽ اهو وقت 'راڳ ڪلياڻ' ڳائڻ جو هو، انهيءَ ڪري 'سر ڪلياڻ' کي منڍ ۾ رکيو ويو. ٻيو ته هر سُر کي جدا جدا داستانن ۾ ورهايو ويو ته جيئن راڳائي فقيرن کي سولائي ٿئي جو هو هڪ داستان ڳائي ڪجهه ساهي کڻي پوءِ ٻيو داستان ڳائين. انهيءَ 'راڳنامي' واري صورت ۾ جيڪي رسالا اٽڪل پنجاهه کن سالن ۾ (١٢٥٠ھ کان ١٣٠٠ھ) لکيا ويا، سي وچين دور وارا رسالا آهن. انهن سڀني جي شروعات 'سر ڪلياڻ' سان ٿئي ٿي. هر سُر داستانن يا فصلن ۾ ورهايل آهي ۽ انهن ۾ ڪن اڳين هلندڙ زباني روايتن يا لکيتن جي آڌار تي بيتن واين جو اضافو ڪيل آهي، جن مان ڪجهه تعداد

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اعليٰ معيار جي لحاظ سان شاهه جو آهي.

(ج) پوئين دور وارا رسالا: اهي چوڏهين صديءَ جي دوران لکيا ويا ۽ راڳنامي جي صورت ۾ لکيل آهن (۽ اڃان پڻ لکجن پيا). انهن ۾ شامل مواد اڳين (’الف‘ ۽ ’ب‘) رسالن تان نقل ٿيل آهي. پر انهن ۾ وڌايل بيت ۽ وائون جو ذخيرو هن پوئين دور جي عامي روايتن تان ورتل آهي. جيڪو شاهه صاحب جي ڪلام جي پيٽ ۾ غير معتبر ۽ غير معياري آهي.

راڳائي فقيرن وٽ وچئين دور جا راڳنامي جي صورت وارا رسالا وڌيڪ مقبول پيا ۽ پڻ عام طور اهي وڌيڪ مشهور ٿيا. ڇاڪاڻ جو انهن مان ٿي ڪي اڳ ۾ ڇپيا: سنه ١٨٦٦ع ۾ جرمن محقق ارنسٽ ٽرمپ ’سُر ڪلياڻ‘ سان شروع ٿيندڙ رسالو لِيپزگ مان ڇاپيو، ته ٻئي سال ١٨٦٧ع (١٢٨٣ھ) ۾ ’سر ڪلياڻ‘ سان شروع ٿيندڙ رسالو بمبئي مان ڇپيو. اهي ٻئي رسالا اڳاٽي ۾ اڳاٽا تسليم ڪيا ٿي ويا. تان جو وڌيڪ تلاش ۽ تحقيق ڪندي راقم کي انهن ڇاپن کان تيرنهن چوڏهن سال اڳ جا. سنه ٧٠-١٢٦٩ھ ۾ لکيل، ٽي ٻيا رسالا دستياب ٿيا. جن سيني کي پيٽي سنه ١٩٧٤ع ۾ ’سر ڪلياڻ‘ سان شروع ٿيندڙ متن ڇاپايو ويو ته جيئن وچئين دور جي راڳنامي جي صورت وارو جامع ۽ مثالي رسالو سامهون اچي وڃي. ان اشاعت کانپوءِ، سنه ١٢٦٧ھ جو لکيل سر ڪلياڻ سان شروع ٿيندڙ رسالو به دستياب ٿيو آهي، جيڪو وچئين دور جي رسالن ۾ اڳاٽي ۾ اڳاٽو لکيل آهي. هن رسالي جو دستياب ٿيڻ، جامع مستند متن جي تياريءَ لاءِ هڪ نيڪ فال آهي.

سر سسئي سان شروع ٿيندڙ اوائلي دور جي رسالن ۾ سڀ کان پهريائين برٽش ميوزم لنڊن، وارو قلمي رسالو مطالعي هيٺ آيو. جيڪو سنه ١٩٣٦ع ۾ ڇاپيو ويو. ان بعد هن سلسلي جا سر سسئي سان شروع ٿيندڙ ٻيا قلمي رسالا دستياب ٿيا. جن سيني کي پيٽي سنه ١٩٧٧ع ۾ رسالي جو هڪ خاص ايڊيشن شايع ڪيو ويو ته جيئن سر سسئي سان شروع ٿيندڙ اوائلي دور جي رسالن جو هڪ جامع مثالي متن پڙهندڙن جي سامهون اچي وڃي.

ان ڇاپي بعد ڳولا ڪندي به ٻيا اوائلي دور جي متن وارا قلمي رسالا مليا آهن، جن مان هڪ هيءَ اختصار آهي. اهڙي طرح هن وقت تائين شاهه جي رسالي جي جامع مستند ۽ معياري متن جي تياري لاءِ تلاش ۽ تحقيق ڪندي، سر سسئي سان شروع ٿيندڙ جملي ڀارنهن هيٺيان رسالا دستياب ٿيا آهن:

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

گل فقير ابوبڪر جو دستخط نسخو، جنهن اهو ذوالقعد ۱۲۰۶ھ ۾ لکي پورو ڪيو. هن نسخي ۾ فقط ٽن سرن مان اختصار ڪيل آهي، جنهن ۾ جملي ۴۱۷ بيت ۽ ۳۱ وايون آندل آهن.

گ. ميين اسماعيل جو گڏ ڪرايل 'گنج' جيڪو پٽ تي رکيل آهي. ڪتابت جي تاريخ ۷- ماه جمادي الثاني سنه ۱۲۰۷ھ. ان ۾ جملي ۲۹ سر، ۴۰۴۱ بيت ۽ ۲۸۷ وايون آهن.

ل. قاضي موسيٰ وارو قلمي رسالو. جنهن ۾ هڪ ورق تي مالڪ جي مهر "سن ۱۲۰۷ ھ" لڳل آهي. هن مان ڪي جز زبون ٿي ويا آهن، ۽ باقي حصي ۾ جملي ۱۹ سر، ۱۳۲۱ بيت ۽ ۶۵ وايون آهن.

عل. مرحوم مير علي احمد خان ٽالپور وارو قلمي رسالو. ڪاتب جو نالو توڙي ڪتابت جي تاريخ ڄاڻايل ڪانهي، ۽ پڻ ڪي ورق ضايع ٿيل آهن. باقي حصي ۾ ۲۹ سر، ۲۲۱۵ بيت ۽ ۱۱۳ وايون شامل آهن.

ص. درسگاه منصوره ۾ عابد لغاريءَ جو آندل قلمي رسالو، جنهن ۾ ڪاتب جو نالو توڙي ڪاتب جو سال ڄاڻايل ڪونهي. هن ۾ جملي ۲۸ سر، ۱۷۹۷ بيت ۽ ۸۳ وايون شامل آهن.

ط. 'متحف برطانوي' (برٽش ميوزم) جي ڪتبخاني (نمبر CR 2967) وارو نسخو ڪتابت جي تاريخ لکيل ناهي. هن ۾ جملي ۸۶ سر، ۱۸۲۲ بيت ۽ ۲۸ وايون ڏنل آهن.

ف. انڊيا آفيس لنڊن وارو قلمي نسخو (نمبر 'SIND 3') جنهن ۾ پڻ ڪتابت جي تاريخ ڄاڻايل ڪانهي. هن ۾ جملي ۲۵ سر، ۱۴۴۳ بيت ۽ ۵۳ وايون ڏنل آهن.

ٽ ۱- مرحوم ميان عبداللڪريم طيب ٺٽوي وارو قلمي رسالو، جيڪو اسان سنڌ يونيورسٽي جي اداري "سنڌ شناسي" ۾ محفوظ ڪرايو آهي. ڪتابت جي تاريخ ڄاڻايل ڪانهي. هن ۾ ۳۶ سر، ۱۸۰۰ بيت ۽ ۷۴ وايون شامل آهن.

ٽ ۲- ميان عبدالڪريم طيب ٺٽوي وارو ٻيو قلمي رسالو، جيڪو پڻ اسان "اداري سنڌ شناسي" ۾ محفوظ ڪرايو آهي. ڪتابت جي تاريخ ڄاڻايل ڪانهي. هن ۾ ۳۶ سر، ۱۵۸۲ بيت ۽ ۸۳ وايون ڏنل آهن.

ڪئپٽن ايسٽوڪ جو ۱۸۴۰ - ۱۸۴۹ع واري عرصي ۾ لکايل رسالو جيڪو هن وقت تهران (ايران) جي 'بازار شاه' ۾ 'ڪتب خانه ملي ملڪ' ۾ محفوظ آهي. هن ۾ جملي ۲۴ سر، ۱۷۱۴ بيت ۽ ۷۳ وايون شامل آهن.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٽ-١- هڪ ناقص قلمي رسالو، جنهن جا اسانکي فقط ۴۶ ورق دستياب ٿيا، جن ۾ جملي ۱۹ سر، ۴۶۸ بيت ۽ ۱۷ ڪافيون ڏنل آهن.

مٿين تفصيل مان معلوم ٿيندو ته اهي قلمي رسالا جن تي ڪتابت جون تاريخون لکيل آهن، تن سڀني ۾ هي ننڍڙو اختصار اڳاٽي ۾ اڳاٽو آهي. هيءُ اختصار ڀٽ تي رکيل 'گنج' رسالي کان به هڪ سال اڳ جو لکيل آهي. شاهه جي رسالي جي نسخن ۾ ان جي انهيءَ تاريخي اوليت ۽ اهميت سببان انکي اصل قلمي صورت ۾ شايع ڪيو وڃي ٿو، جنهن سان 'سنڌي ڪتابت' جي فن جو هڪ مثالي نمونو پڻ محفوظ ٿي ويندو.

شاهه عبداللطيف ڀٽ شاهه ثقافتي مرڪز ڪميٽيءَ جي لائق سيڪريٽري محترم عبدالحميد آخوند (جيڪو تازو سنڌ گورنمينٽ جي ثقافتي سيڪريٽري جي عهدي تي فائز ٿيو آهي) کي جس جڳائي جنهن هن 'اختصار' ۽ انکان پوءِ ٻن ٻين رسالن کي 'اصلي قلمي صورت' ۾ شايع ڪرڻ جي تجويز قبول ڪئي. اميد ته انهن جي اشاعت سان 'سنڌي ڪتابت' جي فن جي تاريخ وڌيڪ روشن ٿيندي.

حيدرآباد، سنڌ — خادم العلم نبي بخش

۲۱ محرم ۱۴۰۸هه

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻه اکر

سنڌي صورتخطي (Script) جدا جدا دورن ۾ مختلف مرحلا طئي ڪري، موجوده صورت تي پهتي آهي. سنڌي خط جا آڳاٽا مثال "موهن جي دڙي" ۽ ڀنڀور جي کوٽائي مان نڪتل "مهرن" ۽ ٺڪرين تي اُڪريل مليا آهن.

هن آڳاٽي قلمي نسخي ۾ جيڪا صورتخطي استعمال ڪئي وئي آهي، اُها عربن جي سنڌ ۾ اچڻ کان پوءِ، مدرسن ۾ سنڌي ٻوليءَ ذريعي، ديني تعليم جي ترويج سان شروع ٿي. انهيءَ عربي- سنڌي گاڏڙ طرز تحرير جي باقاعده شروعات ٺٽي جي عالمن ڪئي، جن ۾ مخدوم ابوالحسن ۽ مخدوم ضياءَ الدين جي 'سنڌي' مشهور آهي. هن وقت تائين، مختلف موضوعن تي مليل قلمي نسخا گهڻي قدر انهيءَ خط ۾ آهن.

تحقيق مان معلوم ٿئي ٿو ته ڪن عالمن ۽ ڪاتبن آساني ۽ عام سمجهاڻي خاطر پنهنجي لياقت آهر، انهيءَ خط ۾ ٿوري گهڻي ڦير ڦار به آندي هئي. مثال طور هن رسالي ۾ 'ڳ' لاءِ ڪا خاص نشاني مقرر نه آهي. جيئن آري لکه الله ◉ انجي ڀيٽ ۾ تفسير هاشمي ۾ 'ڳ' واضح آيل آهي. مثال " ۽ لاٿوا سان ان اُتابار ڳري ڪي " - اصلا◉ اهڙي طرح 'ڻ' لاءِ هن رسالي ۾ 'ن' استعمال ڪيو ويو آهي، جيئن "آتن اورانکي وڻا" ◉ انجي ڀيٽ ۾ تفسير هاشميءَ ۾ 'ڻ' صاف لکيل آهي، "جه سيڪارو انسان ڪي لکڻ قلم سان◉ حالانڪ تفسير هاشمي هن قلمي نسخي کان گهڻو آڳاٽو آهي. اهو تفسير ١١٦٢ ھ ۾ لکيو ويو. اهڙي ريت انهيءَ خط ۾ سڀ کان آڳاٽي ڪتاب "مقدمه الصلاوة" يا "ابو الحسن جي سنڌي" جي خط ۽ تفسير هاشمي جي خط ۾ پڻ ٿورو گهڻو فرق آهي. ويجهڙ ۾ انهيءَ خط ۾ ناشرن پنهنجي طرفان ڪافي ڦير ڦار آندي آهي.

◉ آڳاٽو قلمي نسخو صفحو ١٠

◉ تفسير هاشمي صفحو ٢٤

◉ آڳاٽو قلمي نسخو صفحو ٢٩

◉ تفسير هاشمي ٢٥٥

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هيٺ هن رسالي ۾ آيل آڳاٽي ۽ هاڻوڪي خط جي ڦرهي ڏجي ٿي، ته جيئن رسالي پڙهڻ ۾ آساني ٿئي.

آڳاٽا اکر	هاڻوڪا اکر	آڳاٽا اکر	هاڻوڪا اکر
ڏ	ڏ	ٿ	ٺ
ن	ڻ	گ	ڳ
نہ	نهي	باجہ	باجه
۽	ئين	لاِ	هين
ٿ	ٿ/ٽ	پنوه	پنهون
جِن	جيئن	سنجہ	سُيج
ب	ب/ٻ		
ک	ڪ/گ/گهه		
کَ	گ		
کرِ	گرين		
ر	ر/ ڙ		
سِ	سين		
تِ	.تين		
ڄ	ڄ		

هي آڳاٽو قلمي نسخو سنڌ جي نامور عالم، محقق ۽ شاه جي شيدائي محترم ڊاڪٽر نبي بخش خان بلوچ جي عملي جدوجهد ۽ ذاتي ذوق سبب دستياب ٿيو آهي، ۽ پنهنجي خصوصي حيثيت سبب ان جي اشاعت شاه سائين جي شيدائين لاءِ وڏي اهميت رکي ٿي. ان ڪري سنڌ ثقافت کاتي ان قلمي نسخي کي اصل حالت ۾ شايع ڪري شوقينن لاءِ هيءَ اڻلڀ سوکڙي فراهم ڪرڻ جو بندوبست ڪيو هيو.

هن رسالي جو پهريون ايڊيشن ڪن سببن ڪري نهايت گهٽ تعداد ۾ شايع ٿيو هيو ۽

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ان مان شوقينن جي طلب پوري نه ٿي سگهي هئي. تنهنڪري کاتي هن نئي ايڊيشن جي اشاعت جو بندوبست ڪيو آهي.

جيئن ته هي نسخو اڳ ئي خطي ۾ آهي، ان ڪري اداري ان جي جديد لکٽي جو ايڊيشن پڻ تيار ڪرايو آهي، جيڪو جدا شايع ڪيو پيو وڃي ته جيئن گهڻي کان گهڻا قاري ان مان مستفيض ٿي سگهن.

اميد ته اسان جون هي ڪوششون قبول پونديون.

مهتاب اڪبر راشدي

سيڪريٽري

ثقافت ۽ سياحت کاتو

حڪومت سنڌ.

THE EARLIEST DATED MANUSCRIPT OF A PART OF SHAH–JO–RISALO

With An Introduction By
N.A. Baloch,
Editor of the Standard Text of Shah-Jo-Risalo.

Shah Abdul Latif Bhitshah Culture Committee,
Bhitshah / Hyderabad Sind
1410 A.H - 1989 A.D

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

INTRODUCTION

This abridged text of three Surs (chapters) of Shah-jo-Risalo, the poetical compendium of Shah Abdul Latif of Bhit (1689-1752), came to my notice when I examined a few manuscripts in possession of Sayyed Gul Mohammad Shah, a landlord in the village of Khokhar in the Hyderabad District of Sind. He informed me that these orginally belonged to a hafiz of Quran of the Memon community of the same village. It may be presumed that the scribe, a modest man who even left his personal name shrouded in the a-b-j-d numerals to be deciphered (as Abu Bakr) only by those who at all cared for it, belonged to the same family.

The manuscript, containing 69 folios of 6½" x 6" size with the script area of 6" x 4" covered by 13 lines on each page, is a good specimen of Sindhi calligraphy done in bold beautiful hand. It opens with Sur Sasuee followed by Sur Rano and Sur Umar–Maruee and contains in all 417 bait and 31 *waee* poems as under:

Sur Sasuee	320 bait	23 Waee
Sur Rano	15 bait	2 Waee
Umar-Maruvee	82 bait	6 Waee

The scribe, Abu Bakr Faqir, would appear to have made this samil abridged text , of only a part of Shah-jo-Risalo, for his personal use without any planned selection, and wrote it out himself in the year 1206 A. H. Being a dated copy, it has its importance in the history of Shah-Jo-Risalo manuscripts.

Research over the last two decades has led me to conclude that all the existing manuscripts of the Risalo which have come to light so far, fall into two categories : the compilations of the Earliest Period (I) which commence with 'Sur Susee' and in which poems are placed under different 'Sur Headings', (Chapters) without any further classifcation; and the compilations of comparatively 'Later Period' (II) which commence with 'Sur Kalyan' and in which poems under each Sur Heading are further classified into FASL or DASTAN sections.

The compilations of 'Category_I' were made mainly from the point of importance of the ' theme'. As the romance of 'Sasuee and Punnu' was more popular than any other story and Shah Abdul Latif had also composed

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

largest number of verses on this theme, the earlier compilers placed 'Sur Sasuee' first in their Risala compilations. Later, by the middle of the 13th centuary A. H, a new edition of the Risalo was made in order to facilitate Singing of Shah Abdul Latifs poems under Shah-Jo- Raga ' (the Music Institution which was founded by Shah Abdul Latif himself in his life time, most probably during the years 1140 - 44 A.H).In this new recension, 'Sur Kalyan' was placed first because music performance under 'Shah-Jo-Raga' commenced in the evenings which was the time for singing 'Raga Kalyan'. Also, verses under each 'Sur' were divided into sections, each section (DASTAN or FASL) containing about 20 to 30 'bait' poems to be recited individually by the musicians followed by chorus singing of a waee poem palced at the end. This arrangement, a few baits follow by a waee, allowed the musicians some respite after singing each dastan.

This recension became a model for later compilations (Category—II) which grew more popular due to their use in 'Shah-Jo-Raga'. Also the Category - II texts became more widely known as two of these were the earliest to be published: the first one by Ernest Trumpp in Leipzig in 1866 (1282 A. H) and the second one in Lithograph from Bombay in 1283 A. H (1867 A.D).

Our present search brought to light more than thirty manuscripts of Category - II, three of which were transcribed during the years 1269-70 A.H — i.e. some 13 to 14 years before the issue of the Leipzig and the Bombay prints. As such, an edition based on comparison and collationof these three manuscripts (thus being a representative of Cagegory - II) was prepared and published in 1975. Subsequently, one more manuscript commencing with Sur Kalyan and transcribed in the year 1267 A. H. has come to light and, as such, it happens to be the earliest dated manuscript belonging to Category-II of the Risalo.

After the Category - II texts of the Risalo gained popularity, the earlier Category-I texts fell into disuse and became obscure. When I first saw the British Museum manuscript commencing with 'Sur Sasuee' (instead of 'Sur Kalyan') I thought it to be a unique one in arrangement, and published it in 1969.

In my preface to it, I had then observed :

> Now that I have scrutinized it in detail while preparing this edition, I Feel convinced that this manuscript represents an entirely independent though a selective collection of Shah Abdul Latif's poetry. In contradisc-

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

tinction with all the other commonly obtained manuscripts of the Risalo which commerce with 'Sur Kalyan' this one opens with 'Sur Sasuee' Its opening verse is thae 12th of the 'Kohiyari' section of 'Sur Sasuee' in the Bombay Lithographed Edition. The sequential arrangement of verses under each SUR (Chapter Heading) is also different in this manuscript.

Thereafter, a similar manuscript was located in the India Office Library London, and subsequently more manuscripts commencing with 'Sur Sasuee' came to light so that a text of the Risalo, representative of Category-I, was prepared and published in 1977.

Since then, two more manuscripts commencing with 'Sur Sasuee' have been located and thereby the number of manuscripts under Category-I discovered so far has gone up to eleven as listed bellow :

1) The present abvidged manuscript of a part of the Risalo (to be indicated as جل in the Standard Edition), transcribed by Abu Bakr Faqir in 1206 A. H., containing 3 Surs, and 417 bait and 31 waee poems.

2) The 'Ganj' MSS preserved at Bhit compiled in 1207 A. H (indicated as ڳ in the standard edition of the Risalo), containing 29 Sur, 4041 bait and 287 waee poems.

3) The Qazi Musa Mss. with a seal of the year 1207 A. H some folios missing, containing 19 Sur, 1321 bait and 65 waee poems (ل in the Standard Edition).

4) Captain Stack's Mss., now preserved in the Kutbkhanah-Millii-i-Malik (Bazar-i-Shah, Tehran), transcribed during the years 1840-1849, containing 24 Sur, 1714 bait, and 73 waee poems (سٽ in the Standard Edition).

5) The undated British Museum mss. (No. CR. 2967), containing 28 Sur, 1822 bait and 86 waee poems (ط in the Standard Edition).

6) The undated India Office Library, London, Mss. (No. 'Sind 3'), containing 25 Sur, 1443 bait and 53 waee poems (ف in the Standard Edition).

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

7) The undated Abdul Karim Tabib of Thatta Mss., some folios missing, containing 26 Sur, 1800 bait and 74 waee poems (ٿ-١ in the Standard Edition).

8) Another undated Mss. of Abdul Karim Tabib of Thatta, some folio missing containing 26 Sur, 1582 bait and 83 waee poems (ٿ-٢ in the Standard Edition).

9) The undated Mansura Abid Mss., containing 28 Sur, 1797 bait and 83 waee poems (ص in the Standard Edition).

10) The Mir Ali Ahmed Khan Talpur collection Mss., some folios missing, containing 29 Sur, 2215 bait and 113 waee poems (عل in the Standard Edition).

11) A partly preserved undated Mss., in 46 folios, containing 19 Sur, 468 bait and 17 Kafi (sic.) poems (ٽ-١ in the Standard Edition).

It is to be noted that the present manuscript, even though an abrigment of a part of the Risalo, happens to be the earliest dated manuscript (both under Category-I and Category-II) that has been discovered so far. Its publication, therefore, is of special importance. It is also being reproduced in its original form in order to preserve the character of the Risalo manuscripts as well as the style of Sindhi calligraphy.

My thanks are due to Mr. Abdul Hamid Akhund, the Sectetary of Shah Abdul Latif Bitshah Culture Committee (now Secretary Culture, Government of Sind) for having accepted my proposal to publish three important manuscripts of the Risalo having been discovered lately of which this manuscript is the first one that is being issued presently.

N. A. Baloch

Hyderabad,
Dated : 15 Sept, 1987.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اين رسالہ شاہ عبداللطيف

بسم الله الرحمٰن الرحيم

سَذُ مَكَرُ سَذُ ڏِيْ هَلَنَ رِيْ مَهَلُ ۾

جَلَنُ رِيْ مَجَلُ دُوْتَنَ رِيْ مَتَانُ دُوْمِ بيت

جَانِ جِي تَانَ جَلُ ۾ كَانِهُ جَانِي جَلَنَ رِيْ

تَتِيَ ٺَڏِي هَلُ ۾ كَانِهُ وِيْلَ وِهَنجِيْ

بيت

چُوْلُوْ مُنْدَ چُرَ تِسُوْ تَتِي تَا يَا پِہ رَاتِي رُنَا پِيَاو يَارِيْ

اُوْ تِيَنِ كِي بيت تُوْنِي تَسُوْ تُوْ مِتِيْنُ مُنْدَ وِرِچِيْ نَوَهِي

دَاتِي رُتُوْ دُوْمِهِ اُوْيَارِيْ اُوْتِيَنِ كِي بيت جِنْ جِنْ

تَتِيَ ذُيْهُه تَتَ تَانِي پَنْدَ ۾ كُوَا كَانِجرِتِيہ

بياني

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻانِي ٻارُ وِڃنس ٻه ڄڻا جِن جِن جِي رَاتِ تِن تِن
تانِي پَنڌَ ۾، پوُرِي ٻِئي نَتانِ. جينڪا ساجَنِ
جِي ٻانڪو لينگوٽِي شُونڪو ٿوُ ٿِيه.
ٿِيا اوُهِي نينهُ، چِينوُ آهِنَ وارِي ٻه ڪرين
ڪنجهڻَ نينڪِي ڪرينُ پيرَ سندان. اِنهيءَ
پَراتانِ. پنڌِي منڌ ڇهارم ٻه ناهه جميعت
جانڪِي هوُتَ ڇانا هِتِ پنوُ جي پِرِتِ. ساءِ
چُڱا پيمُ سِکجوُ ٻت ناهه جميعت جانڪي
هوُتَ پيانا هانِ. سڀئِي اللهَ آنِ جَنِ ساءِ
چِڱا پيمُ سِکجوُ ٻت ناهه جميعت جانڪي
پُنوُهه پيا نه سڀي مُنُ سڀيبانَ لجِنِ ساءِ چڱا
پيمُ سِکجوُ ٻت آنڪِنِ آئِي جا مڃي چڱا
ٻنهِي ڪُڙسُ پيتَ آهي پنهنجا ڳالهه منجهه مينِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اِهي بيت وَرَ لکڻ جي لوڙ ۔ ڪوڙ نا سگهه پيئو رَجاءِ

جي تن اسرار آهي ۔ سي ڪمن آهن ڪوڙ

هي ٻڌي جي هوڙ ۔ بَدي يار و چنيس بيت

يار و ڇاني سِڪجو ڪو جيو آهه ڪوڙ ۔ جي موءِ

جو ٻنم بوڙ ۔ تين جي سُنايان ڄڳ کي ۔ بيت ورنا

روچاني بوڙ ۔ ڪورِيان جي پڻ جي آهه جهجو

ڪوڙ ۔ سوماڻ آرياني آهي وري بيت

جن سنڌي بوڙم پٽ پٽ جي ۔ تن تنسي

لٽي ۔ اوڙا اڏي ٻگر اهليت جن سنڌي جيئم

پٽ پٽ بوڙ ۔ ڪيهر و ڪري

ڪوڙ ۔ ميرا پيهي انگي بيت ڏگندو

ٿا بوڙ تيهي وينتي جن وٽ سامجلسي

بيت جي طهل هوءِ هزار جو بيت ڏگندو ڏور

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تيسين ويٺين جن وٽ. تن تنهن ڪٽ اُڏا
اڏي پڪرا بيٺا ويه تن سي وهني ويهي
جي جاءِ. ٽيهن سان ٻن. ويهي ورونجا
ٿي بيٺو تن سي رونڀي جي جاءِ
ٽيهن سان ٻن. رونڀي رت وهايا ٿي
بيٺ ڪل تنهن ڪلهن ڪلي جي جاءِ. ٽيهن
سان ٻن. ڪلي ڪر ونجايا ٿي بيٺا هل تن سي
هلن هلي جي جاءِ. ٽيهن سان ٻن.
هلي هو ٻراڻي پيٺ آئل بارُوچن جي
ڏوان ڳارن راهه. وارِي وسِي واٽي مٿا
مُوڙڪاهه. مروءِ گريان منٿ ڪين نه
مڄموماهه. هينڪلين جو سيد جي ٻيلي
آهه الله. جي سرتي ونجيم ساهه تنيان

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

حَوالي هوتَ جي ٻيٽ ٻَنڌي نه ٻوري

جنهن ساٿين لئي سڌ ڪئا، پلئو پنهنجو

ڄاڻ مون جهلي ندوري، همراهي هوت نس

تون جدا نه جوري، ناحق ننڊوري متي

ڏاهه ڏيري ڪري ٻيت — مان ڪواٽين

اکيون ڏي تون ڪي پڇيم تي، لوري لنئو پيري

پانا واريم وهم جو ٻيت دڳائي دوهنا منڌ

سينا وڃي پريا نون سڄي، ساٿ چرندو

لکي ٻيت باين پر چنس سڻ تن سنگ

نوات ٻيرن تڻي لڄا سياڪا هيا ڪوات

جوهري ڏيٺي چاٿ، سبب ان ستي ور تا

ٻيت

اوڇر وتاف اعمي سپ سگر ساٿ جي

جنهنڪ [illegible] ڪندي ناه ساه سامون

جيئن ٻنڌي مامري بيٺ سدا وِتِ ٻم
سُور جي اڳيا ڪو هياري جلن ڇڄليس نڪاري
سو ٻُنوه وِڃو پانڌم بيٺ واڳي واري ونگري
ڪا جا ڪِتائي، اَپيل ته آهه، ٻولي باتاري
ڪيئي بيٺ ٻچن ڪا منڊ ڍي پاڻهي
پسي بيٺ، اڳيا ڪونه ڪٻ، ٻي قالي
هي ڪيچڪي بيٺ اَياڻ آوات واڻا
پاسي ويٺري، سنهه مِر ٽي سوات، ته منجا
دل ڏڪ لهي بيٺو ٽي وروات ٽِسا ڦاڙين
ڪُوڙ ٽا ڏيل ڏيڍيس ڏاڍ ڏو ڪراڙ
لاءِ اليز ڪيچ ڀمڀي ڪيڙ پر وڃنس
وس گرپان بيٺ ڏي سٽ سوڙ جي
ٿاڻو ڏوڙيا، تيئي متا پاڙ، جِپو لومنڊ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جُرُ تِتُ بيت وَڏِي سَڀِ سُورَنِ جِي ڏورِي
آءِ ڏارِي پيتيائِي پنُوهَڻَ ي پرَمَلُ پهارِي
لالَنَ جِي لطيفُ چي سُهڻه سُتيائِي سارِي
پريتَنُو پارِي مارَڪُ مَنجھِ مَنڊَ مُنجھِي بيت
اَدَرَ پِڌرَ اَبِرِي اُسُوهِي اَهِتيان لُڙَڪَ لالَ لطيفُ
وَرَلِي وَهايا، هينجا هَنجُ هَنجھِ هُوتَنِ
لَئِي هادِيا، جانِبَ ضعيفَنِ سِ پنُوهايا
پيهاپچايا جي گَمِينِ ڪيچ نِهُو
بيت اَدَرَ پِنڌَ اَبِرِي اسُوهِي آءُ،
پينتا چوڙَ جهجهمِ پَرَمِ بَلاءُ، مُوتَ
پنُوهِ پاه مَتانِ مُحِبَ مَيرِي رَهانَ
بيت اَدَرَ پَنڌ اَبِرِي آءُ اسُوهِمُ المسعو بيت
هوڏ ثُجي پرِ ڪيتا مَرَنِ لَئِي مَنهمُ

سُڻي سانِ سَيَدَ چي تنکيم تهم

هاڻي ڪِني هُنهِم سَمَرِي سَدُ ڪَري

بيت

ابدرندرا اپري ڪم نه ڪماڻي سا

ڪِني وِهي وِيسِري جا ڳاڻي ڪماڻي

ٿيڻي پيش پنوءَ جي آسنم آڻي جا

لڳن لوءِ ساڻي ساسيج چرندي

سسُئي بيت هلندي هارو مني

مسجا ڏکن ڏوهه اوچن سِرِ اُنِ هُنه

آدبند پڄاڻي پوءِ ليڙنس لطيف

جي ڪِني ڪرنديس ڪوهه آڪيا

سُڃي رادو روءَ وهاتان وس پوءِ

بيت هلندي هارو مني ڪرن

ڪوهه پيام ارڏا آري جا مري ڪُندر ڪُذرِ نام

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

لکي لک لطيف چئي اوڙاڪن اڀيام
پرين پنهنجو پسم ٿي شهادت سند ٻيام
مٿس ڪم ورتام. وهاڻان وس پنهنجو.
بيت هلندي هار ومنهنجي ڪسان تان نم
ڪسان. لکين تان لطيف چئي ڏيري مان رسان
پنهنجو شال پسان. وهاڻان وس پنهنجو. بيت
هلندي هار ومنهنجي سيسي ڏيڍ ٻيس ساه
لکين تان لطيف چئي پاري نيم پاه. ڪنڌو
ٻاج الله وهاڻان وس پنهنجو. بيت ياريون
جيا مٿا جيندي پرين پچن ڪوه. سو جٿ
پير جوه. جن پريا ڪندي پانگي مع بيت يار پنهنجو
جيا جيندي پرين ڪوه پچن. لوتي سي
جين ڏي نو جن اکينس بيت لکم بان برو جو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

امر جل تمن • سڀ رنگين ڍيس رتس ڪيجا
او ڍيئن • ماڊ رمتي من گانک ملندا ڪنڌهم
بيت ڳکم بان بر ڇجو ٻوساڻي وٽياسن
برزاپ ونيم پيٽ ٿي پيٽياس م توني ماءِ
مياس • تيئن کاٻ ڪيچڻي بيت ڳکم بان
بر ڇجو ڪرهانا ڪذالڪ • اوکي جا
اٿنکي سامين پوءِ تماڪ • اڪرين خوراڪ
پسن پر ٿي ڦين جو • بيت صبر نسار ڀا محن
ور وساري • توکي نهاريان • آدم سهجا
سير • بيت توکي ساري ساه آدم جا سير
آءِ ڳگ الله سمجهن وڻ ٻ ساري بيت صبر آءِ
شڪر کي ولي آدو ٿيي • ذکيس ٿيني
ڪاڪيج اجي ڪڏهم • بيت صبر م شڪر کي هٿ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪِنُو مُنُ هَانِ، پَرَ اَچِي پُنُو مَ پَانُ، پِنِي کِي
پَهُچِ تَنُ، بيت صَبرَ ۽ شُڪرَ کِي ڪِينڏاه
اِ ڪَنڍِي، آهِيان جَهِ سَنڍِي، سُوڪُرَ جِي
سَانُ مُنُ، بيت هَتَا هَڏُنَ جَڏِ يَانِ صَبرُ شُڪرانُ
ذَوقِ زَمَانُ ۾ مُنُ وَرَاوِ ڦُوِسَرِي، بيت ذُڪَ
سُڪَنِ جِي سُوَنَهَ ڪُورِ يَا سُڪَ ڏُکَنِ رِيءَ، جَنِ
جِيڃُ وِرُونَهَ، سَچَنِ اَسِيُو مَا ڪُرِيَ، بيت سُڪَنِ
وَارِي سَڏَ مَتَانِ ڪَا مُنْدَ ڪَرِيءَ، اَنْدَرُ جَنِ
اَڏَهُوَتُ تَنِ هَنجَم، بيت لَڳِي پَانُڌُ پُنُو
جِي وَڏُو طَالِعُ تُو، سَسُئِي تَهِ سَتُو نِڳِي، دُو
بُوزُ وَيُوزُ وُ، وِيَتِي مِتِ مَهُو هَلتَ هُوتُ
هَاڻِ، بيت وِ هَمَ مُنْدَ پِنيوَ سَم ڪَرَ ڪُووا
ڪُووَسُم جِمَرِ وِ رَجِي جِڏِي مَنْدَ وُڪَنڪِنِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

گَسُ ڏُونگَرَنِ مَنجھان ڏَسُ پُڇندُءِ هُوتَ پُنهُوءَ جو.
بيت. نِماڻِيءَ جي نِجَرِيءَ ڏُونگَرِنِ ۾ رارُ وَءِ ڪُٺَلِ جي
قَلبَ ۾ ڦَرِ چُوڪارُ وَءِ هُوتَنِ لِءِ هارُو وَءِ ڪَهِيا پيدِ
يَسِ رَتِيءَ ۾ بيت مَرَتُ مِرِ سَسُئِي وِيهي جيئَنِ مُ
جُوءِ. مُندَ مَرَنا پُرِ پَهچَڏِي پُنهُوءَ کي. بيت
لَجَلا اِکي سَسُئِي مُندَ جيرِيءَ مَرَهُ تَوَلِيا
تَهِمرَ نَرُهُ جَنِ سُوح وَنِجايا راهِم. بيت تُو سُڪَ
سَاهَ ڪَنُسِ جِيَنَ ڪُوشِي جاءِ. مَرَنُ مُنسُ اٰهِ
تَه پُنِي تُو پِيرَ ڪَنا. بيت جِيَنِ ڪي جَبَلُ اُوچو
اُتَاهُ تِيئي. مَرَنُ مُنسِ هَلُ تَه پُنِي تُو پِيرَ
ڪَنا. بيت مَرَتُ مِرِ سَسُئِي جِيَنِ اڏُو وَجَتِ هارَيِ
ڪَرهِمَت. تَه دَمُ ڏِيئِي ڏُوسَ لَهُ. بيت
پِرَمِ جي پِرِيَنگِي مَرِيَنَ جيا تُوءِ مُو تُو مُندَنَ سُوءِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪَنَڌُ ڪُيَمارِ ناڪائِي بيت مَرِيءَ جي تَمانِي
جانِبَ جُو جَمالُ شِپِي هُنَدَ حَلالَ جي پَنَدُ
اِهائِي يارِي بيتُو سامائِي سَسُئِيءَ مَرَنُ
ڪِنُو مُرْدارَه ڪُپِرِسِ ڪُويارَ لُوڙِي تُو
لَجانيو بيت ڪُوڙِ ڦِهي تنيوڙَ مُنَ سَنڪُ بَا
رُوڦِي چِنيس بيت آهي ارِيانِ جو دِيوانيڪي
دُوڙَ. سَنڌُ وَهُو سلا تِ هُوڙَ مَرڪُ تِنُو مُعَذُرَ
ڪي بيت سُوڙا ايتي سَڌُ. ڪَري سَڌ سُوڙِ ڪي
سُوڙَرِنِ بَڪُسِ هَڌُ. سِپِينُ سِڪِتي سُوڙِس بيت
جي سُوڙَرِنِ سَمجائِيءَ تَڪَرُتُوءِ تان ڪِمُو جيري
لَڏا لطيف جي لالَنَ لالِي. سَنڪُ پسُو جي
سَسُئِي ميڙِي مِلائِي. بايِنِ با ڏائي عَجَبَ
دارِ ڦُهُو ڦتڪي بيت وَتَ تِرِتَ ڪالِڪِنِم

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏکيءَ سنديءَ ڏک جي، وتا ويني جن. وڍ

ريسيءَ واٻ ڦر تا بيت ۾ وڍيءِ تا ۽ تهين

ڪوجهو وڍيءَ وڍر، ڏک ڏکي ڏڌر جن ڏٺي

سيءَ ڏکيا تنا بيت وڍيءَ سيءَ واد وڍيا

هوتن ڏٺو جن، موت قبوليو جن، ڏٺو جن

ڏکي بيت تهسيءَ لئي بنوءَ جي ڏکيءَ ڏوره

ڏٺي اڳ اتو ترسي تا ڪاٿي نڪتا بيت ماڪه

جي منهنجي تهنڌن پٽي مامري. وڍيءَ ٿا

جهون ڪهي تهتا هوءُ وڍو بيت ڏکيءَ ڪي

ڏکن جا ڏا جنتي ڏالجا. ٻڪيس ناٿ ڪنيه جي

ڪر اندر ڪاجل ترنم تا جا ڪري

منڌ مير نس بيت ڏکيءَ ڏک متيءَ ڪري

چيرو ونوءُ مينهي ڪڍ بني ڏٺي سونڌي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏينديءَ ڇنڊ بيت سپيريان جي سور ڇا جهلي
ڏکنا ڪڪَ ته ڏکي وڏا ڏکَ ونجن نويسل
ڪهڙ بيتو نا ورائي جيڏي امن ڏکي
ڏيئي ڏک. ويٺي سارايان سڱ جي مُن
گڏ گذار ته بيت ڪيڇا اوري ڪيتي ون
نويسا ڪميني ڪيچين لي پور جَ پراءِ
تانجه تيڏاءِ. واري ڪام ورنجي بيت سيح
النبي سسئي رت ور نور وڃه نهي ڏيائي
ڪوجهه ڪرنجي لوڙ. موري ونجي ٿوءِ
مون جي ڪانگڙي بيت بد وڪه بندا
هيرو هوتاڻ سي پليا پلئو نه هي پرا اوجي
بان ڪاجا آهسن ڳالهه جن بيرسي. به
نيري بيت ڪوه جانا ڪوه تو ڪيڏا ا ه

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻِيو وَنجَان مِٿانءِ كَرِ كِهيا مُنْ هارِئي هوتَ وَنجايو

بيت ٻُڌو پِس پِرت جو ڪو جو پيچرِ پَسُوم
پَنهنجي مِهڻ پَڇيو سَرِ ۾ وِهن ڏهه پُسُوم مهمتين مُوتِي
سنڌي ڪاڪي كيم ڏهو ۾ سرتين
ساه سنڌ ۾ شيو خوالي هو تجي بيت جان
سامانِي سسُشي تانه وتيس ونن جو كِري
لاهي نجُّي لطيف جي ٿي ٻيڪاني مبت ۾
تونيب ي پوندا وٿ اكيا هوت حصور ۾
بيسـ لگي كونسو واء لوك ۾ ولي لهيسو
اين منجا آتيو ميهي جو هكاه. طين تو آراء
ٻنوه ٻچانا. رسيو سور شاهنگي بيت
وجوشن هو تابرين مرن موت ٻمراسيو
ابراقسو ستاكين پكاء آرٻكي اكنڊ ٺا

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بيت — مُنَ توکي پرِ پنا الا اوڏِي اُتَ، ڏيرن
ڪين ڏڪوئي مُنڊ مَنِ جي مُٺَ، توني
ونجن رُٺَ ماسَ اُنِ کي ماڃي بيت جي
هُنڌ انڌ بلد پيئو سرم ڏاکيني ڏيرن
ڪُري ڪري ڪُوانجو سُتي سُؤ سين. ڏابري
سَتِ سيد جُڃي پيا ڏي ڀڄن. هلي جيل
چَراڪِنا وهِ پرِ وهرن. جنجو پيڙه لڳي
پَنَم تَنِ آيَم سانِ اُنَن. هن پڻ هَئي هِنس
سنڌي عامُن. ڪنڪن اِءِ جُنڪن منڌ

آسونه ميري بيت اءِ ڏوري شال مله
مَذَن لهِ هُوئتَ ٽلنُو لنُو مَنجا لُوج تِن تهجي
نلهي بيت اءِ ڏوري شال مله تَن سمل
تَن. ٿمن منجامُن. لوح تهجي نلهي بيت

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اءُ ڏُورِي شالَ مَلَه پِرِ هُوءِ پِريءِ، تَه
مِڙَنِ ساهه سَريءِ، تَنَ تَسَلِّي نَه ٿِيءِ بيت
اءُ ڏُورِي شالَ مَلَه سَاجَنِ مَنجهه سُؤالَ،
تَه سُڪَر اچيءِ ساهه کي ٿِيءِ جان زَوالَ،
وِهاريءِ وِصالَ اُتا آرامِ ڪَريءِ بيت
تَلُڪ نَه ٿِيءِ ٿاءِ، تمنتي ڪانُ بَندُ
ڪَري ٿِيءِ لالَنِ هيئن لاءِ مَنجها هُنجَ
هَلَنجي بيت جِي سِچائِيءِ سِڪَتُنُ
سِڪيءِ سِڪَي پِيتا، سُنُوهَڪِيءِ هَٿَنِ پَڪَيرِ
مِڪَ اِنَ تَرَ مَنجهاتَڪَ، ڏِٺيءِ بانا اُنجهه ٿيءِ بيت
ٿِيءِ جَلجهه جَمالِ جِي جَنِ پِٿيءِ پَلڪَ، اَبَرَ آڪا نچهُ
تَنُو سُوُرُ ٿَنِڪي سِڪَ، هَٿَنِ پَڇي مِڪَ
سَدا سابِرُ سِيَرِم بيت   سَدا سابِرِ سِيَرِم ||

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تُوءِ تِشنگي تارِ، اُهي اُنجه اَکينِ ۾ آنجامُن

اَپياره پنوه پيان پيارو اُنجه اُکنڊي

آهِيان بيت محبت جن منهن تِن تشنگي تارِ

پي پيالو اُنجه جو اُنجهس اُنجه اُتيارِ پنوه

پيان پيارِ تا اُنجهس اُنجه اجائيا بيت محبة

سنڌو منهن پر پيالو جن، پين پر پرچيا ف

ناهِ ڪو ڪهِ ڏاهِ ڏينِ، جهڙم نهاية ناهِ ڪا

تهم سنجيا سنج وڃن، تيلاه اُنجه مرن

سڌا سائر سير ۾ بيت سڌا سائر سير ۾

اِبندر لهي نه اُنجه پسن جو پرين جو

سياڻي سنجي تيلاه لهين اُنجه سڌا

سڌا سائر سير ۾ بيت سائين ڪارڻ

نجه مر ٿيا سنگي اندر جن اُنجه آب

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اُنهوانگي بيت پسي تڪرار، متان لِڪ
هَلَنَم مِيني وَرَه پُرج پيئي، پسُوه جي پائي
حَقِيقَتَ هارَه، وِيخِنِ ٿِينُدِ يي ڪيجڪي
اُوٿي لاها ره، صحي لهندُ، وساره آذو
آريائي وِري بيت پسي ذُونگر ذاه،
متان لِڪ هَلَنِم هِيني وَره، پُجي پُوَرج
سسُئي بلوچاڻي باه، پسندي لڪ
لطيف چئي پُنَي ڪيچين ڪاه اِن
وِرائِتي وَرجي اَسَر هڌم لا هي جُوَاگين
اُوڏو آهه سُوَپرِ پرا هتُم تجو بيت سنجهه
وسندي تنڪي خُوش جبلا يا جي طالب
جي تحقيقاتانيه تن وَتِ ني ستري ذي
پسي تريه اُو تانه آهي منڪر و بيت بي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٿيني ٻنگي هلج ياري هيڪ، ورن سڀئي

وينگ، تن ٽڙي ڏي ٽڙي ٿاين ڪري،

بيت — هلت هيڪاندي ٿيءُ وٺي وڃ

وير ءِ دل منجهه آنِ م دور تن ڦرت سند ڍير،

توني لهبي نه پيڻ تو ءِ راحت آهه ڙِ ڙانم بيت

جينان جيئڻ ۽ سهو تڪين سبيلي

سُڪر رفاقت رڃيم ڍونگر ڏجي ڏُک

آريجو آهي ڪهه من رهنما ره ٿئو نبيت

پوڙ هنت بنوه جا تجا اسِ ذات پريته

هوت ڪتوري هير هُو منم ساين جيته

آن منجهه الت شال ڪيني ڪام ٿئي

بيت — تان مُن پينڍيي نا ڪاجان آريانيءَ

الڪو سو ڪو هيارن جي شال ڦاءُ م لڳي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وکڻ پناڻ جبتن جکه سهڄي ٻرم

ٻنوه جيامس بيتڙ کاڏو نکرجا مرمرتا

منتي ڪن ٻنڌا ڪيي ٻريت ٿي انها

سنڌ رتا سيعين سڪائي جي سيد جي

آهي سنڌ سين هند نهت ترن سپر

قرابة ڪم ڪنوه ڪم قرابة جنجي

هيتهم آيم هي رفاقة ذاڪن جي پهتيس

ٻنوه سي سارو ملاحظو تنجو ڪيجن

ڪندا ڪيي ذات نسوري ني سپر

سندر سبر سان سنڪ بنو بيت سبر سندر

سان سنڪ ڪري برگند بناس ڪير

برهمن ڪنجي جاني ڪير ڪيناس

منڌن آءُ اسيا بين چنري ڪيس بڏري

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بيت جن جن جلي جڳ، تن تن مون تاڪيد

ٿيو ڪهر وٿو ڪاڻ ڪري ورسو پيني

ڏکڻ اڀي يا ڪي اوڙڪ پنهنجو ور اباهر ٿيو

بيت سوپيني ڪوٺ ورا ڪو سٿين ڪو نه

سنڌو هو تهمالن ڪيتو جن انگن

جهار ٿو انگ . او ٿيا سي پيري پنڌ ڏي

جام رسيو بيت سنڌ اتي سيڪا ٻکن

ٻاسي ڏڪا پيچي ٿيو ذات جي جتن

ڪانسٽ جلي منس ڏهاڙي سالڪ جي منو

نڪري ڪي بيت ولعر وٽي پيو سڄو پيچ جهم

سنڌ ڏڪي پيا پيغام جيترو پيڙو پرن تو

جيڏ بعد ٿو جڏي شولو ڪي ٿي منتا اتي بيت

نجو صد ڪيلڻ قوضر پايا ٿنا ٿهڪا لپو لوڪا گو ڪيڙو ٻولي واله

وڃڻ مُنُ وسُ پنهوءَ هوتنِ ڪارڻِ حالَ

جبل ڏوريان ۽ جبال ڪارڻِ پير پنهوءَ جي

بيت — سو پسان شال پنڌڙني پير جهم جوپٺِ

توکي نِباڻي گناهه لالن منهجي لِتِ هوتنِ

ڪارڻِ هتِ سڀاوِ ڪيني ڏاهي سائي ورائي

جفا وارنِ جنس جبس جفاري نه ٿي

سُتين سات ونڃايو ڪولي جڏ م گس

پنهوءَ وڃين پس سر پر هلي سسئي بيت

نکي ڪلن نه اجهي ڏکي ڏمرُ ناهه

اڪاري ونهاڻو ڏونگر ڏهن وسري

ونهاءِ جهم وسار ڏوڏادي وراڪار

جيئندي جيڏي جبار سپ نکي ٿي

نکرو بيت — سپ نکي ٿي نکروڻ هن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڇڏي پُوءِ سا ٿَڌِ مَرِ نا هُوءِ. ڪَهِي

جاڪِينَ ڪِنِي بيت ڳَهِي جاڪِينَ ڪِنِي

پِرِيَ پَهُتِي سا. وَهِي وِيرَجِي جِه وَصُلُ

تَهِمُ وَنجائِيُو بيت وَصُلُ تَهِمُ وَنجائِيُو سا

سِنڌِ سُنُ مِي سِيِ لُونِي لِيلا جِيِ

مِيِي کِي مِتِرُ ڪَرِي بيت نَڪا هِتِي

هُتِ ڪَا ڪُوڙِيَ سَنڌِيَ ڪالِهِ ڪِينَ هُتِيءِ

مَالِ مَعالِ پَهُتِيءِ مُوتِکِي بيت — هُورَنِ

هَارُ وَلِنڪَنُو ڪُوڙِي پاسِي ڪُونِ تَڪِيچ

تَنِ کِي ڪُوتَ تَڪِينَ جَنِ کِي ڪَيِمِ

بيت — هُورَنِ هارُ وَلِنڪُنِي چَرِيندِي

جُڳهِ هُنڌِ جَنِ کِي هُوءِ هُوتَنِ هُنڌُ وَتِنڪِي

بيت — هُنڌَ هَلائِي ڪِينَ ڪِ مِنِي سَنِمِ جَدِهِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

لنؤس اِتي لڌ ڪين رساني ڪيچ ڪي ۔

بيت محمد محتاجي ڪري پني پير ڳنيج ۔

ڪبليائي ڪيچڙي حج مهلا ئيج ۔

اوڏي عزازيل کي ونجن تائم وڃيج ۔

پانا دارا پيو تيتنون سستي سان ڳنيج ۔

نااميدي نه ئيج تا اوڏو ٿيي اميد ڪيه

بيت محمد محتاجي ڪري هج ونجائي هاڙ

عذر خواهي عاجزي سستي ڪه سڙ ۔

ڏونگر ڏوڙن ڏاگرو لنؤ ڙي ڪؤنه لڳ

ٿي پلانيجو پيل جن پاسي تين پانگا ۔

بيت پسن دارا پڇجي تجلي تان رهاڻ

اپر علجز اهيا لالن جان نلهان ۔

فرداً متي ڪيي واعدي ڌي نوهان

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مُباحَ سِيءَ نَسَهان. خَوَاهه مِير خواه ماري

بيت — فردا مِنْ ڦِٽي ڪِيءَ نقد ڪَٿو نارَ

هيءَ جاوَاڪَ وَلِي جي ساوير مَ ڏيم وارَ

جنڪي مُٺي مار جنڪي مير مُٺي ڪري

بيت — ڏکي ڪي ڏينگاه جنڪر هوت اکين سو

بيت مُٺي مِڙئي مَدَ عاڪري موت تِنو موجود

اُنجي تان لڳا ڪَرِيان سُيا هجو سجو ر

جنڪي ني وجوه جنڪي مير مُٺي ڪي

بيت — اُنگڏي پِرِينڪي تو ڙا ڏِيه تِيا

رات رُوز وِسَلِ عَبَسَ آرِي جامري

بيت — اُنگڏي پِرِي ڪي عُمر تان

ونيءَ. ولينه ڏينه ونغا اِيا سَرِ تي سيتي

پيرِ يمرِ سِني لڳي آري ڏي گئي بيت

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

آءٌ نِگَنڍِي پِرَيکي جُوئِين وِتَرُو جَارَ ۔

آڏُو آرِيا نِيکي چارِيکا ۽ چارَ ۔

مُنْ مُٺِي هَگُنَا اَنْ پِٿِي وَڍِينِ مُنجهِ وِلارَ ۔

عِمرَ سَبُ آوَارَهُ وِيَيمِ پِي وَاکا ڪرِيانِ ۔

بيت — آءٌ نِگَنڍِي پِرِي کي هِيئِين ٿِيهَ وِڦُو ۔

نهُورِي نَائِينِ سِ مُنکي پِٿَهَ پِنُو ۔

مُٺِي مَوتَ تِتُو پِي پُي ڪَنڍِي بِندَ ۾

بيت — آءٌ نِگَنڍِي پِرِيکي پُوئِين ٿَنُو پَسَاهُ

سِڪَانِ پِي سَڪَرَاتِم ڏُو پُو پُهچَانِ رَاهَ ۔

شَالَ مَ وَنجِي سَاهُ پِيَنِ ڏَارَا پِرِ تَجِي ۔

بيت — آءٌ نِگَنڍِي پِرِيَ کي آيُو عَزَارِئِيلَ ۔

جَبُورَانِيَنِ جِيئَڍِي نِڪو قَالَ نَهِ قَبِيلَ ۔

آيُو مَوتَ دِيَلَ سَارِندُو مُرَادَ ڪا ۔

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بيت آءُ نڱڌي پريکي سهس سيج وِڇاءِ

مَلَنِ ويرَ هيٺا، ٻيکي شال دمُ ڏِيانءِ

بيت اَتِنِ اوٺرانکي وِڌا انکن مُنْ افسوس

ڏيوانيکي ڏوس سانئي تيندو سُنجهه

بيت اَتِنِ اوٺرانکي وِڌا پُني ٿوڏن تانءِ

وِهم مُنڍ بنيو رام انِ ٻجهندي هارءِ

ڏاڻي سنجه رهاڻ، هلت ٿيئي هوتس

بيت اَتِنِ اوٺرانکي وِڌا آءُ مراني ماءُ

پٽ تيند يسِ پيرئي هيٺي کري هاءِ

جينِ مُنْ ڄکا پرينَ تانه ياسو کيو

بيت کنکي تان ڪوشو کيو بيت اَتِنِ اوٺرانکي

وِڌا ٻاري چنڊ کي ٻوهه ارنجا اتِنِ ٿي

مي تان چنڊي جوٺ هلي لئي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هَٿِ ڪَنِي لِٺِ ڍِرِي ڪِي ڌُونءِ ڪُوڙ

پِرِيَانِ لِکِي چُوٽِي نَه مُڻِي مَا پَسُمِ اُڻِيُو بِيتِ

اَتَنِ اُوتَرَا سَکِي وِنَا ڪَرِي ڪَمِيڻِي ڪِيَ

هَانِ ڪُرُ جِنِي هِيءَ جِيَ ڏِجِي بَاهِ ٻَنِيُو رَکِي

بِيتِ ڪِهِ پِرِ سُومَانِ پِرِ سَکِي رُولِي نِجَانَا

سَتِي ڪِنُوٽِيُونَان هَنجُن هَانَانَه هَيَتِرَا

بِيتِ ڪِهِ پِرِ رُومَانِ پِرِ سَکِي آدِي نَاهِ اُسَاهُ

لُوهُنُو ڪِنَالَ ڪَنمِ وِيرِي مَتِي وَاتِ

چِيتَرِم چُنجَاتِهِ ٿِيَ نَمِ ٿُگُونِ جَابَيتِ

ڪِهُنِيَرِ رُومَانِ پِرِ سَکِي پُچَنِ نَاهِ ٻَجَارَ

اَنڌَرَ تِي آهُ ڪَرِ تَيَانِ ڪَانِي مَنجهه خُمَارَ ڪِرِيِي

جِي ڪُفتَارَ بِي پِرِ مَارُ وِچِنِ جِي ٻَلِيتِ

ڪِهِ پِرِ رُومَانِ پِرِ سَکِي يَارَنِ چَانَا پِيرَه

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پُرَتُ مُنْ پيرُ تِنُو سُوزَنِ لائِيُو سِيرُو آرِي
لَبِ اِلْيُو ڏيئِي تَمَرِندِيَسِ ڏوُ نکر بيت
کِه پَرِ رُوانْ پَرِيکِي رُودَنُ مُنْ تَ رَهاءِ
بِرَنَ مَنجھ بُکاجِھبي پَرِ بُڌُمِ جيڏِيُن
بيت کِه پَرِ رُوانْ پَرِيکِي بارَنَ جانايِنْدُ
کيئين کارِنِ کَنْدَنا يُوتي نعروهَنا
بيت رِنجِنم دَرَانِي جهَرِي کَرِي جوهِ
اِيَنَ عورَتَ هُونْدِ اِيءَ آه عِشق سَندِ ي
بيت رِنجِنم دَرَقِي کَرَسانِکي سازَه
اِيءُ عِشق جو آوازُ بهارُ ورکِن مُنڌي
بيت رِنجِنم دَرَتِي نکَر کُنْکي کِنج
نعرُو منجھ نِکَنج. اِيءَ تانْ آهِ عِشق
جِھبيت نِجِنم دَرَتِي نکَر کَرِ غِيَتِي کُوکَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جن ڪوڪ ولولوءِ وڙلڪ اي

تان آهِ عشق جي بيٽ ۾ نچينم ترڙي

ڪر چتوءِ جي چانگاره، اهي عشق جا

اُڪار نغرو آهي هن جو بيٽ هلُ

هيس موت ڏي پير پنڌ وسار

قاصدا ني ڪار مڪين رساني

ڪيچ ڪي بيٽ هلُ هيس موت ڏي

پير ڪرم پنڌ. را اهي پچم رنده

ديرو روحاني سستي بيٽ هلُ

هيس موت ڏي چپير مڏم چلُ

آه ياني اسان ٽڪا يام ڪاند شو

بيٽ قلم هيس موت ڏي چپير چلم

تن سنجائد ومن ڪو ميار وڪيچ ڏني

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بيت جَانِبَ جَبَلَ ڪُوڙِي پُنُوهَ چَڏِيُو
پُنُوءِ پيلاءِ ٽَنگُ ڪَر جبلاءِ تَنْ
جُوءِ سَاجَنِ سُنجهه نهارِي ڏجي
ڏوه ڪتوءِ هاري هوتن هوءِ
وَرِي ٻچُو وينن کي بيت جيت
تُون پُورِي پاٺيو ڪُوٺه اُتِ کوهيا
پنڊم ڪر ٻهار ڏي وجود دُوري ونڪار
ڏاريان پالج ڏار ٻچو پريان ڪر
ٻانَ تُن بيت سپي ساري سسئي
ڪر ڪنڌ تن ڪوڙ وڃن ڏوڙ مر
ٿوڙ ترا منجه دوش ٿو بيت
ترا منجهو دوش ٿو موتي ٻچو پاءِ
عبس آگاهه وڃتو ڪوڙ ڪاندڪي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بيت پَرَ ڪَرَا پَاسُو ڪَرِي ٻچُه پِرِيَانُ

ڪَرَ پَانُ، سُوتَانُ تُونهِم سَانُ سُوڻِي

ڏُورِ سَسُئِي بيت سُوڻِي ڪِنيُو سَانِ

سُوڻِي ڏُورِ سَسُئِي ڪَڏِهِ ڪِنِ

نِٿُو ڪُو حِيلَنَ مَنجَهَانُ. ٻچُه پرِيَانُ

ڪَرَ پَانُ، تَتَنِ تَاءِ لَهِي بيت

ڪَنِ ٿِي ڪِٿِيَنِ ڪِهُو ڪِٿِم

تَاڪِيَنِ اِشَارَهُ اَنجِي سُڪُوتَاسِيَنِ

وِيتَاوِيهِي تَنِ، سُنُ تَسُوزُ پِرَائِي

اَلسُّكُوْتُ رَاسُ الاِسْلَامِ بيت

سُنُ نَهْ سُوزُ پِرَائِي اَجِيَاءِ اَحِيءِ

بُوْلِي بِي نَسِيكِتَا پَانَا چُنْدَ ٻچُهِ

وَاجِي وَتُ مُونَخيِهِ بُدُ نَهُ پَسَائِي لَهِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بيت بَنْدُ نه ٻَانِي لَهِي آمَرَاتِ سَاهِه

ڪُيَمِن ڪِدِي لاءِ ڪَن تِي

ڪِيچِين ڪُچوبيت ڪَن تِي

ڪِيچِين ڪُچو ڪُچَم ڪُيَما

رَهي نه رَلي جيسَتَرِ اُنِ وَتِ اَمَرَ

وَتِري وِڌا ءِ هُو جُو وَن هُوتَن

جُوبيت ڏِناءِ ڏُکي ڪِي جَدّا اِي جُوجام

مَنکر مُهجي مَنَم بارِ ۽ هُوت حَمَام

آرَڪِ تِنُو آرَامَ مَڪا ڪُل بِسِين

ڪَاند جُوبيت مَانِ نه بَجيان جيڏي

زُلف زَاف ڪِنَاسِ مَڪا ڪُلَ اءَ

ڪُنيَاسِ بَنيُو جُو بَنيُو جُوبيت

بَنيُو جُو بَنيُو جُو ڪَا ڪُلَ ڏِنَم

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪالهه هاءِ تَنِ جي حالهه زُلفَ جي
زافُ ڪِنايت دَرْدُن لَهِي دارُوءِ
زُلفَ ڪِيسِ نافَ ڪا ڪُلَ سَنْدُو
ڪافُ ساري مُنْ مَعْذُوْنِ کي بيت
ڪاڪُلَ ڪُنِي جَلهِ ڪَفَنُ تِهْ ڪُوْنَ
تِشُعْ مَنْجِهِ شَهَادَةَ سَالمَثِيْ لَا ذڪري
بيت بَرِيدِهِمْ پانَ وِ وُنْ زُلفَ زُوْرُ
ڏِنُوْمِ ڪا ڪُلَ ڳالَ ڏِنُوْمِ
رُخسارِيتي رُوپِ جُوْبَـ ڏِنهانْ
ڏارِيَ وِيسِ رات رُوْعِيدَتَ قُراءِ
مَنجهِه وِ بِچارِيَ وُڻِ پَهْراواهُ وَرنِس
بيت پَهْراواهُ وِرنِس اَنْدَرِ مُنْڊَ
ماتمُ سِنِي سُوْنِي ڪَبِ نا.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تعلق سڀ تمام، تنهن نيئه نهام
ڏسن ڌاري ويسچيت ڏسن ڪر
ڌاري، اندر سڀ ۾ سڀئي، اين
پرآري، ڪانڌ ڪميني ڳنتو پيت
ڌاپ روم ربت ٿرا ڏيهان ڌاري
وينس، لنڊن جي ليمپس، هيلج هوت
ٻنوه ڏي بيسراپ روم ربت ٿرا
منتد منزڪي ڏينهه اندر نغرو
نينهه ٻهراڻي ٻئن ٻن بيت ٻهراڻي
ٻئن ٻن منجهه ڪالوني ڪالستا
تان تن سنيال هوء جا هوت ٻنوه
ڄي بيسير تق ٻنوه جو جير جين چالا
ڏيهه اهڃه آئر ينا نيڪي معرفين راه

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

رُوڻَانْ ڪَنُونْ بيت پَرتَوُو پُنوهَ جوُ

ڪِي ڇَائِي ڪِ اُسَ عَنبَرِ بَاني ڪُسُ .

آهِي ڪَرَبُ ڪَرَرِي بيت پَرتَوُو

پُنُوهَ جوُ رُڪِيَائِي رَاحَتَ يَا بِيَانَ ڏِنهُ

پَوَارَءُ سَاجَنَ لَئِي صِحَّتَ سِنِّي مُصِيبَةَ

آهِي آڍِي جَا نَجِي بيت پَرتَوُو پُنوهَ

جُو سَهَائِي سِيَاهُ مُهُ ڏِينِي مُنَ آيُو

رَنگَائِي دَاهُ بهرِ ڏَنڍِ يَاهُ پُوءِ رَ ڪَندِي

رَنگُم بيت اهُ اُوڙَاهُ سُبَيرِ وَ نَجِمُ بَرَاهُ

تَڪِيني گَنجي تَرنِيم بَا ڪَادِ وَ بَاهُ

دَرُ دِجِي دَاهُ سُنُ مَا دِنيدِي موت تُنُ

بيت اهُ اُوڙَاهُ سُبيرِ وَ نَجِمَ يَ بَرِي

مُنُ ڏِنِي مُنُ دِ سَهُو دِرِجِي تَانَ نُوَرِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تَارَامُهَ مَتريءِ، ڏُکي جي ڏِينھن ڪارِڻ

بيت — آءُ اُونرا هُئم سُپرِ پِريءِ وَنجُ مَهي

مُوڳتِ مَرَنڊِ يَسِ چِيَرَ تُنُ جِيا رُوءِ جيءَ

هُوڳتَ تَه جَڏِهِجِ هِيءَ سُنُوهُ پِيا ڏِي پَنڌَمَ

بيت — آءُ اُونرا هُئم سُپرِ ڏُکي ڏِينھن ڏاکَ

وَيتِ جَڏهين سُنَ وَاڪُه. آرِيءِ وِيڃَ

عِشق جو بيت — آءُ اُونرا هُئم سُپرِ ڏُکي

ڏاکَ مَنڊِيجَ. پِيٺِهِيءَ ڪَرِ پُجِيجِ.

ٿَسُوتَ حَلاوَتَ نَيتيءِ پيتسُو لاڙُو

وَنِيءَ چِرِيءَ ڪي جُوءَ ڏِٺارِ. سُونِتِ

مَاڙِيتا پِسانَ ٿَهنِ جي پُيئم پيتِ

ڏَلاڙُو وَنِيءَ چِرِيءَ ڏَني يَسُوتِيءِ رُوءِ.

وِڄاجُو ڏِجَ پُونِسُو ڪِهِيرَ ڪِهِمُ.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

لاهِيان بيٺ وِلار ڏُوڻي چَرِي اُوچَن
مَٿي اَچَن لالَن ڪارڻ لِڪَ ٻاسِنا ٻِرادَرَ
ڄِڃِي بيٺ وِلار ڏُوڻي چَرِي ٿِ ڏِيٺو ڪِي
لانڪ ٿادِي ٿارِي چانڪ
سَسُئِي مُوٺ پُڇن جِي بيٺ وِلار ڏُ
وُڻي چَرِي ڪِڇن ٿِيندي ڪاهُ سَسُئِي
سُوري چار ڏِيرِيان لارپَساهُ
هُوسِر ڏِهِي ماهُ ڪِين ڪَمِيئِي
تَڪِنُغ بيٺ وِلار ڏُوڻي چَرِي پَسُو
سَنڪ سَنڍ ٻاسُ اَڏِي وَنِجُو آڪِرِي
نَڪُوپُوتُمَاس سُونڀِي سيٺِناس
ٻَرِي ٻِرادا ڪِرِي بيٺ وِلار ڏُوڻي
چَرِي ڏابُ ڏُوهي ڏُو سِپِيرِيان

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جي سونهن پري پراڏا ڪري بيت
پري پراڏا ڪري اوري ناهي ڪمترِ
ڪوڪا هي ته پهچي هن پني کي
بيت چيرِ اوتارا ڪري سندي تي مردن
جيلُٺ چيس جيڏي سونه ڪناءِ ڪن
معنئو ورِ مرن من ڪينچين لي قبولئو
بيت ڪناءِ ڪينچين لي جسو جلاوه
چڏي پنٺي چيرم هاري سب حجته
نماڻي نسته پر پنڌ وڌاءِ پانتي بيت
ڏکي ڏونرن پانتي وچاري تڏو ء
ڏنيل تهنم جو ڏکس سيوني سڌ وه
هنئرس اڳه لڏو پوڄي ڪري پندرا
بيت سبين نهارا من ڪنا اوتين

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪارن ڪال، انڊا پسن شال اُتي
آڙي جا ٻچا ٻيٺ ٻنين ٻهارا مُن ڪِنا
مٿي واترين، انڊا مان پسن ٿا
سگر سُپر ٻيٺ ٻنين ٻهارا مُن ڪِنا
اُوٽين ڪارن اچي ٻنوه جام پهچي
ته اڳين ڪي اُوس لهي ٻيٺ سڀ اچن
اُونٺي آيا ٻنين جي ٻهارن هنجه
نوساٽين، ٻيا نا ٻنوه جا مکي ٻيٺ
ٻنين ٻهاري مُهجا رُوٺي ٿيا رت
ٻنوه جام هُونه پهت، ٻنين ٻهاري
ٻانس ٻيت ٻنين ٻهاري مُهجا رُوٺي
رت ٿنڌ جي هٽا هُوت وِٺه سي
اچن تا جي ٿيان ٻيت ٻنين ٻهاري

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مُسھجاريَتِ تِسارُوڻِي، ڏُکَنِ جي ڏُوڻِي

آهي هيٺِ اَسُونھ جي بيٺ ڏُکي سَنڌِي

ڏُونگرا آدِيَ آهِ پُوڻِ، مُسِيِ پَچانه نا

مُنڌَ کي دُوڄ رِنجِنم رُونِ، پَنِيا

اِيَهِم چُونِه، مُسيَ اَسانکي مارِدوءِ.

بيٺ ڏُکي سَنڌِي ڏُونگرا چنگارُ

اَچَنِ سَسُنِي کي سانکِه هَنِي کِلوءُ

کِتُوکِيچِينِ جي هَتا هُوتَ

مَرَنِ هُوتَ تِنَ جي هَنجَم بيٺ

ڏُکي سَنڌِي ڏُونگر بِسُوبٺ پُوڻِ

ڏاڍِي جو ڏُونگر کي سُوڪِ چِيوچُونِ

اُيِنجِي اَنسُوسَم مارُودَه مِرُورُونِ.

اِسَنبرِ سِيني هُونِ هِيرا جِنِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هيءُ وِيا بيت هلنديءَ هوت پُنهونءَ ڏي

کُهجَنِ کيءَ کوٽنِ، پهڻن ٽَنِ

پَٽُ ٿِئو جي لئي لالن لوُنِيءَ سُٽُ

سَهيلي سِکي چيڃين جوٽي

پايَن تي بوٽيءَ ته کُتا ڪيٺيءَ

ڪيچ جا بيت مرُ ڪُتا ڪيٺيءَ

ڪيچ جا سندا جي پنهوءَ آڳي هند

اسُونه ۾ جي جانارن يار پوکيءَ

بيت تِن پيٺي جانارن يار پسنديءَ

لالن لاءِ قيمتي ڀڃانا مُند تي بيت

سسئيءَ جُتِن سيءَ جي يار مِلُ پنهوءَ جا مڃاءِ

بيت ودي وڌيءَ ڏي ڪا آ ڪيچ

ڪتن کي بيٺو ڪُرنئي هنڌي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مَرُجُوان مَرُوْ جِكَرِ كَاءِ. قَالَ
النَّبِيُ صَلَي اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الدّنيا
جِيْفَةٌ وَطَالِبُهَا كِلَابٌ ٻُڌِي هِيسِ لاءِ

بيت جُوْ يَارُ ڏِٺَاءُ يَارَ جُوْ نَه ٻُڌِي
پِيرُ ڪَرِيْنِ. ڦِرَنِ نَفْرَمَانَگَا اِهِمْ
پَرِ اَهِيْنِ. ڏِسِيْ نَڏَارِيْنِ شَبَانجِيْ
سِلْكَ ڪِيْ بيتَ ڪُتَا طَالِبَ ڏُنْيَا
اِيْن ڪُتِّيْ ڪِيْنِ جَهُنِيْ آهِيْ چِيْنِ
ڪَارَائِيْ جِيْ ڪِنَمْ بيتَ جَا ڪَا يَسِ
جَنْبُوْرَ هُ ڪُتِّيْ قِرِيْبِنِ اِيْهِيْ
يَوْ ڪِيْمِيْ اُتِّيْ ڪِيْ دِيْ مَنْجَا ڪُوْرَ
سَبِ لَاهِنْدُ وُ سُوْرَ مَجُوْ ڪُرِ وُهِنْ
غَرِيْبَ اِيْ بيتَ. بُرُوْهُوْ يَتْوُ رَهُ ٻَرَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

آرِيانِيءَ اُجارو، ڦُلاٿو سَبِهِمُ لوڪَ تا

هارِيءَ ڏِنِيءَ هُوتَ، ڇِنوري ڇُڙِن

سِڪِيءَ سِرِمُ هُجو پوءِ، اَپيو سُوا تُوءِ

جَهِمَ ڏِٺيءَ ڏُڪَ وِهارِيءَ بيت پَلِٿو

سَبُ پِنِيو رَهِبو پِيءَ هُوتِنِ هَلِيو

شَهَرُ سُنڃا ٿو ڪيِنِلِ آرِيانيءَ آتُوءِ

مارُوٽَنِ مُوڙُهَجِنِ ڍَيِڪو ڍِلِسِ بيت

جَنِ ڍَيِڪو ڍِلِسِ پُٺِيءَ سِيءَ پِنِيِن

تَنِ تِيِن وِيِنَ جِي پِئو يا نَ لِڪاٿو

بيت ڪُونَرا جِي ڪارِڻِ، آيَلَ اَهُوتَنِ

وِسَهانَ، اُنَسُوا آبُ اَکِينِ مَ ڏِهَکِي

ڏِنِگارِنِ سَجَڻَ جِي سارِنِ سِيءَ

نَلِپُ دُونِ نَجُونِ لِڪِ بيت مُنسِن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بارُو چَتِنِ، ڪَيي ڪُنَ اِحسانَ اَڳاهان

ڪِيا، تُوهِنَ ٻَنانِ تِنِ، ڏُونگَرَ ڏُوري

جِني مَرانِ بيت — سَسُئِي ڪَي سَڏَ تِئو

اَسانِ اُولانءُ ٻَنڌُنَ ٻَچِيان

اَنَڪُونِي ڪَانَ ڪَرِي بيت

پَسو ٻَراءِ تِ سُوٽِرِن اَڏِيجِ سَسُئِي ٻَرايا

ڀَڄَنِ وِجَنِ وِيچارِيتي بيت

سَسُئِي سِنجِ ڦِتِي نِڪَرِي ڏُکِي ڏُکَ

وِسارِ وِئِي پِيرُ نِهارَ تَہ آرِ ٿِياني

اُتا پَوءِ بيت — يائِي حالَ هَلِي وِيا

ڪِهِي سُونُرُ سُلاوَن لا هِي لِکِيَہ

لَطِيفُ چَئِي لِکَنِ سِرِ لِکِيان

ٻانڌِي ڪِيرُ لِکِيان مُحِبُ سُونُرُ پَرِيان

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جُوسانِ مُنْ بيت — سَڀِ مُپِيچِ
سَسُئِيْ مَنجا پَنوءَ پَرُوڙِ وِهي وَڏي
ڏُکَ جي ڏُنگي وِچ ڏُوڙِ تَتَنْ مارِ مُوڙِ

جي پَنڌِ اِهانِي پارِي بيت — لُچِيْن
ڪِينَ ڪيچِي آئي مُنڌَ اَنڌَرَ رام
پِرِم پيتِ پُڇِي. لُوڪَنِ لِڪِي سَسُئِيْ

بيت — مَتان مُنِجي چَڙِهي پِرِ بَنُوءِ پانا
جاپَنِ جِنِ جاراهَ تِنِ تَنْ هُوءِ نِجَ تَهِس

بيت — مَتان مُنِجي چَڙِهي پانا پِرِ بَنُوءِ
ڪَتُوري ڪَنُونْ. مَرِي وِچِ مُهَمِ

بيت — پُورِيِنِي يَسِ پَنُوءَ ڏي هينڪ
لِيائي مِيلَ اَڏِ اللهُ لَطِيفُ چَئي
سُوڙِي سُجَنِ سِيلَ. تَڪَرِ پِلَيَنِ پِيلَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جِي سُوُرَ پِرِيانَ جُو سارُ مُنَ بيتَ
پُوُرِ ندِيَسِ پَنُوءِ ڏي هيڪلِيائي هانِ
ليڪَنِ ۾ لطيفُ چئي ڀينسِ پَنڌِ پِرِيانَ
سالِي چِلِي چيرِ ڪِهِ پِرِ لاهِيانَ ڪانِ
ڪَنڌِيَسِ ڪوُ هيارِنِ ۾ رُچِي
رُوحَ رِهانِ اَهِيانَ ڪُنُونَ آجانُ سُوُرَ
پِرِيانَ جُوُسانُ مُنُ بيتُ ڪُوُمُهُ
ڪُنَلِ آئِيوُ وَسُنَ وِيچارِ ڪي
هُوُتَ تُهنجي هٿَ ري پُهچي نِپارِيو
آج جي آرِيءَ تمُوزَ ڪُوُمُهُ
سِتي بيتِ ڏِجي ڏُونگرَ جيڏِي
بينلِيَن ڏارا بِنَ ڪيرائي ڪُوُهِنِم
وِڌِيَسِ وَرَاڪَنِ ۾ پِرِ جي قِسَرِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جِيُ جِيُ ڪيجي تنکي بيت ڏونگر
تہ بيلي ڏجي بن بيلين ري ڪين
چڏِ بي چير سونرن سهيلي جوءِ
چنبيلي جن تن جالي الٽي بيت
ٻيري ته بيلي ڪنان ساٿي پڇي سڪ
تر بورا وتنکي ڏونگر جن ڏک سہ
اريجو آهڪ مُن رهنمارا اُه شِو
بيت هلندي هوت سنوهه ڏي جبل
ماري جبل تون لکين لکہ تين
سب لنگهيندي يس سيڪس بيت
ور ور اِڪا وچم لگين آڏا لڪ
ميثجي آذلحق سي گندا ڪوه
ڪنڌيڪي بيت آڏو اِريانيکي جبل

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جيڏُ وَڻِي نِڪتي وِسَرَمِ ڇپَرِ بُرفَةَ
بِرُوڻِي مِرِ نِڪُنِمِ رُوڻِي پسَان شَمَالَ
پُنوهَڪي بيت — اَرِ پَچَا اُٺَنِ جِي ڪَنِمِ جِي
ڪَاهِي وَارِ يِي جَاوِ نڏرِجي جَاڪِيَان
سَپائي چُونَمِ تَاني پُورِ هَتِ پُنوهَ جا بِجي
بيت — لَرُمَ لَارِ وُتِي هَلِي ڪَرِ هِمَّتَ
سِبحَ سَانمُهُمُ ڪَاهِي ڪيچِمَ ڪَٽِ
سُپِيرِيَان جِي سَتَ ڪَارِي سِيجِ
ڪَالَ مِرِ بيت — لَرُمَ لَارَا وُتِسُو لَا هِمَ
لَڏُ وَلَڏ سَاتِ پِرِيَان جِي سَڌِ
تَمُنَدَ مِيرَا وُتِي بيت — لَرُمَ لَارَا وُ
تِسُو وَرَ بِچَهَڏِي تُنْ وَڻِجهَ اَهِي اِيُ
اُمِيجُهَ هَارِي هَلَڊِ يَنَ جُونِ بيت — لَرُمَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

لَارَا وُٺيسُو ڪَٽ ڪُوهِي چَڏِ لَاهِم

لَٿُو لَٿِ تَڪَارِي بيج ڳَالِ مَربيت

اَڳِي لَٻِ اُورا ٻِيُن ڪِهَيرِ ڪَرِيَان پيرِ

لَتِ لَايِندُو ڪَيرُ مُنْ جيهي

مَعذُورَ ڪَيِ بيت — اَڳِي آرِي جَامِڃي

اَنْدِيَس آهِينِ هيڃي وَرَ وِنْدُرَ

جَاسِيمَان سُنهَائِين ڏِسُو ڏيکَارِين

پيشَانِي پُنُو هُجي بيتڪِهِ جَهِ

ڏُکَائِيِنْ پَارَا پَالِي پَانِدِي سُوڙ پِرِيَا

سِيءَ ڳَالَ ڪِنَاءِ جَنِس بيت ڪَرِن ڪَرِن

مَارُوءِ ڪُنْدَرُ وَڏِي وَتْ بَتْنِي

ڪُوڏِ ڪَرَتْ ڪِيڃي سَاتُو سُوڙ جُو

بيت — سَتُو سُڪِن سَاڃِي ڏِيَان سِرُ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پُڻ ڏِيَانِ سَتِ مِهمانَ مِرِي مَتِ
نَه وِرِهَه وِهَايُمِ هِيڪَڙُو بيتُ وِرِهَه
وِهَايُمِ هِيڪَڙُو سَئُو سُکِنِ ڏِينِهِ
مُنکي جنهِ نيٺي پيرُ ڏيکارِ وِيرِ پَنجو

بيت — مُنکي سَاٿا کارِ وِيچُوڙو جنِ سُکنِ
هاڻي سِي ڏکنِ ناڻَ ڪُو ڏيهه ڪنڌ رِيانَ

بيت — وِڻا وَراهي جيڏِ پُڻ مُنَ ڏُکِي
کي ڏکه وِيئي سارِيانِ سُکه
هيڪاندي هُئو آمِ جي بيت عُمَرَ
سَنِ اُکَنڊ سِي پُنوهَ جي پَڇِين
رِيشَ رِيڙا لِي تِنِس ڪُيجارِ نکي ڪَنِ
مَارُکَ جي مُرِتِ وَڏُو طالعَ تِنِ جو

بيت — نکي مُنڌ لَکَنِس مارُکَ مُر

جيءَ تہ قَدَرُ ڪيچِيَنِ کي مُيوءِ تُهجي

پَنڌَ جو پيٽ ڏُونَ ڏِيانُ جيڏِي

هوتَنَ ڏِنَا، مُنِ جيئي رُنا ء

هُنڌَ مَتي گِنِسُو هَٿرا بيٺ جي ڏِنيانُ

جيڏِيُنِ پُنوءَ جي يَا بُوه تَا اَندَرَ

اُوَرَا جو ڪَرِي رُنا مَنجهارُ وَحَ.

سَنجهيءَ صُبُوحَ هُنڌَ نُوِيَّانُ وِسَرِي

بيٺ جيڪُسِ ڏِنو جيڏِي بَارُ وَجهو

بِي پَتہ تَمُّنُ جيئي مُوريِّنِ مَٽ

پَسَنِ نَہ پُنوءَ جَا مَکِي بيٺ ڪُلَنِ

ڦَانو ڪَنجَرُ وُمُتُوَا ڪارُ وَ نِهجو ڪَچارُ

هَارِي هَن يَخَنِيو رَم بيٺ اَنجَا

رَاتِ رَتو مُ ڪُوڏِ ڪو هِيَارِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪنجر وروڻي پسا يوم سو سيوني
سوڙ نيس بليت ڏيرن سوڙ نکي
سيابت شاباس هئوا هماري
پاس بيلي ٿئرم چتين بيت معذور
کي مارو ڪتوا ولا ڪن اڃي وساريح
متو رکي منجا ڪرڪيجي لاهي
لاڪا يالنڪ تن سين سان سچي
سبڪ تي سوڙ نس پهچدي پچي
منجاراه رچي تنندي لال لطيف
چني بيت وهم منڌ نيورم هاري
هڏم هل کوري ڪجم ڪڏم
سچي گال مسل جانب کي مجل سکر
وساريح مسني بيت مجن جيئي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جِيارِي سُکهِ ٿِيمِ سَرِي ٿِيسِي ڏُکهَ مَ
ڏَرُ پَٽِي ڪَرِ مَيا مُڇوُ ڪوڙِ وُاڍِمَ ڪَڙُ
مَاڙِي هَڏِمَ مَڙُ مَتَانُ مَچُنُ جِيُ

جِيارِي بيت سُکهِ ٿِيِنَ سَنَرُ وُ ڏُکهِ
ڪِينَ ڏُرِي اوُڙِي هَڏِ نَه اُڪِي
ٻُوڙِي ٿانُ نَه ٻَرِي سَرَ تِي تُو سَڙِي

ٻِنِ رِي بَايِنَ ڪِي بيت ٻِيِي سِي
سَمهِي ٿِي جِي مَيِنَ لنکِيَا مَسَ
نِتِ تِنِ نا هِڪو لَکَ مِرِ ٻيئي لَسَ
ڪوُ ڏُجَنِ ڪِي ڪيجهو نِدَرِ تَنِ
ڦُرَ سَنڍِ يَ جَهانگِنِ جَتَنِ پِيَرَ ٽُرنڍُ وِ

پنجهِ بيت ڪُوڙا هَڻِنِ نگسَمِ دُوڪَ
تِهِ لِيلِ بِيتِ جَهوُ سَالِيُنِ جَهلنانُ تِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تنگ نهاري تت سوڍي ني سڃيڻ
ڇيني ٻاچارن پرت اِن اهري
ٻنڌ جي نئشن پوم نرت سسئي
وڏي سٽ جا اهري پرٻنڌ کري

بيت — پسي لک لڏن جي منڌ نہ منجها
ڻ جا پر گا هو رين ساپر سکي سسئي

بيت — ڇانگ اپس اکا هموتان
اُٺهرائي اهيان پرت پراهمره
هاڻي مران مجيان نبيت ٻنڌن ٻنڌن
جيترو کيئو سڄنڌي کيئه
مون کي کريان ڏينهه پرچنڌ امنڌ
ڇر [illegible] چنڌ منڌ ڇري ڦي
[illegible]
[illegible] ٻجي ٻاني

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

يانن هندريه ڪريان رحيم بيت
چوٺم مترجيري تي پرچي سڌ سنين
مرجان منکي ڏين مار واچو ميهنا
بيت مارو ڏيئي ميهنا منکي ڪندا لوڪ
چير ستجا چوه رُوني رنگيندي يس
رتس بس ستي سورَ ڪرين
هيرو ڏکي هوتکي پرين جي يان
ڪناسي ستي سکن ڏين
جي مارنکي مارين اءتن سورن
کي سڏ ڪرتانه بيت سرتين
سورپرينجو سنجم شامل کو هيارو
شامل منکي ڏک ڏنکار و
بيت لکي لوراو سهي اهين.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سُنجَمِ بَرَمِ بُوْرَا وُڪَنِ پِيا دِيُ
يَا نَسِ بيت يَا بُوهِي پِيرَگَنيُ وَاڪِنُوْ
وَاڪِنُوْ وِڪِ. ڏاڪهُ تهَمِ ڪيُ ڏِڪ.

حُبُّ جهِمِ ڪيُ هُوْتَ جُوبيت پِسِيُ
ڏُوْنگرَ ڏاهَه مَتانْ ڪِي هَلَنمِ هِينِيُ
وِهِ بَنْدِيْ لِڪُ لَطِيفُ چِئي پِتِيَ
ڪيچِين ڪاهِ، پُجِيْ پُوْرِجِ سَسُئِيْ
بَلُوْچاڻِي باهِ، اِنَ وَرَائِتِيْ وَرَجِيْ
آسَرَ هَڏِمَ لاءِ مِجْ اَگَرِيَنِ اُوْڏُوْ آهِ
سُوْ پِرِيَن آهُمَ مچُوْبيت ڏِيرِنِ ڏاکَنِ
ڏُونگرَنِ تِيرِنِ ڏِسَنِ ڏُکَّ سِيُ سَبَ
پِيا پانْ سُکَهِ ڪَنْدَ ڪَارَنِ ڪُهُوتِ جِي
جيْتَ تڪرَ تَنِدُ وَرِنڪي اُلهِي سِيجهِ آويُوْ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پَسيءُ مَرَانَ پيرُ سُڻِ ڏُونگرِ بارُو

جَنِ جا بيٺ وِسُهِجه وَنِن تارَاسِ

رَتَاءِ مُنْکي مَارِيَاءِ اَدِيُن اَنڌَاهِي کري

بيٺ وِسُهِجه وَنِن تاراس ڏِٺِي

رَنگَ مُنْ جنِ سِ سَنگَهِ سِيءَ کُو هِيَارَا

کيچ وِلَبيلِ ري سِيءُ لَکَنِ تا

مُنْ وِنِيهَمُ وِهُ آءُ ڏُوري پَنڌي

کيتَرُو پَهَنِ پيرُ سُڻُو سُوُرَنِ

سَانِ نهوڙا ڀڄي پِترَمُ جيڏِيُن بيٺ

مُنْکي چِڏِ مَ چَپَرِ هِنَ هُنْڌَ

هُوتَانِي سيج پنهانِي پانِس پنوهه

آرِيَانِي مُتِ نهِمِ لَئي گانِيءَ ڏُوکي

ڏُونهي ڏُونگر بيٺ مُنْکي چِڏِ مَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هُن هند هوتاڻي، جيءَ هِتِ هُوتاڻي

هَاڻِ اوڏِي مَنڊِ اُتَنِ کِي، اَلَـهَ

ڪَارَڻِ آڻِه پُورِ هُو ڪَنڊِيسِ پَنَهَ

اَکَڻَا اَرِيجَنِ جي بيت — بارُوچَا بِيَا

ڪَنَان مُهجو سُونهن سِرُ سَيَڻِ، چَانگَنِ

تي چَرِي ڪَرِي ڪَنڊُو ورَو لُهَنِ

مَسَتِي مَغذ ورَنِ هُوتَ ڏَرِنيدُ وهَتُرا

بيت — بارُوچَا بِيَا ڪَنَانءُ مُهجُو اتَلُ آرِيَانِي

جُنبِي رَکِيمِ جَتَسِ سَاجَنُ سُنجَاڻِي

جَاوِيدِي وِڪَاڻِي مَتَهِ جُومُونتَ

ڪُوَمُنُ تِيِي بيت جا ڳَائِي جَتِنِ

ڳُوڙَا اکَتَ هَلَائِيَا لِرُوچَرِوچُوڻِي

جَوُ ڏُو ڪَرَهِ ڪَرَنِ مُنهنِ جِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سَدا تَ پيِن سِپيِ تون ڏُمَر تَرَ تجَنِ لُطف

سَاںَ لَطِيفُ جَبيِ برَلَنِ ڪُشو بوتَنِ

تَنِ کِهَرُ وُ غمُ ڪُنگِن هُوتُ حمايتِ

جَنِجو بيت ڪورا ڪَسِ هَدا بُياڪيِري

ڪيِنچايِن. پهِتيِ ڀان ڀِها رَامِ نِهجا

اُتَ تم اَکِنجِنِ لُطفُ سائِن لَطِيفُ جَبيِ

بَرلَنِ ڪشو بوتَنِ. تَنِ کِهري چِدي

ڃانگِنِ. هُوتَ حَمايِتي جَنِجو بيتُ

ڪلسُتِ سُنهِچِي نَنڍِي وارُ وُمِرَ

وَنِگار آهِي اسُونِ هِجِي. مَتِي تومِ يارِ

گرِيانِ تِي گُوارَ ڪَبنِ ڪاريرَ

بيجهي هتن هَلَن سِيڪِتا سِي

جَدا مِير جِلِيلِ لنگاهِي لطِيف

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

چَنِّي نِباڪِيجَ. قَلِيْلَ سَمَرُ شِتَرُ مِ
سُنْيَجَمِ دُوْسْتانا دَلِيْلَ وِسارِيءُ
وَسِيْلَ مَتّانْ مارِڪُ مِتِّي بيت
ڪَرِيْ ءِ ڪَرِيْ پَرِيْتِ پِيرِ بُنُوهَ
جُوْسِڪَ بَنْدا ءِ سَنْدَ رُوْجانِ
لِڳِي جَرِي لِڪَنِسِ لَطِيْفُ چَنِّي
مُنْدَ جِيرِيءِ جَرِي سَتِ سُوْرَ رانجي
سَسُئِي جُڪِنائِي جَرِي. پِيْتِي نُوءِن
پِرِي بِجِي عُمَرَ سَبِ لِئِي ڪَرِيْ
بيت ڏُمَرَ ڏُوْ نگرِ جَامَ مَڪَرُ
مَعْذُوْرَ نِسِ تُوْ لِجِي لِجَمَا لَطِيْفُ
چَنِّي الهِي سَنْدِيْ مارِ مَ چَنِّي
مَعْذُوْرَ ٿِڪِي وَهِيان ڪانِ ڪَرامَ

پيٽ ھِي پُڇ پيادِي الله لڳ علام جلَ

سنواڻي ناٿ سا ھوت مَ چڏج ھيڪلي

بيت — هوءِ جا کوڙي ڪوڙ ٿي جي

ٿهڪي چڙي چوڻ اُڪاري انتم

هوت پڇاڻا هوڻ پراڻ تن کي

ٻوڻ ڙي تو ڄڻ اگيڻ سين بيت — انبر

سري هوت کي مان ڀڄي پرينکي

بيت — پوڙي ڏيس ٻنوه ڏي هينگ

لياني هيڻ اڏا الل لطيف چئي

سوري سڄڻ سيل تکر ٻيلين

بيل چڙي سو ٽپڙيان جو سان منڻ

بيت — هن سڀي پيرڙ کا ڪري

اي ڪرڪمينڙ نندرا نياگي کي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اُوْ يَا لاَ ڪَا اَچَنِ، لِيْئِيْ ڪُوْهُ لَطِيْفُ
جَيْئِيْ هَارِيْ لَئِيْ هُوْتَنِ سِيْ پُنُوْهَ
ڪُوْهُ پُڇَنِ جِيْ سِيْڪِيْنِيْ سَتِيْ
بَيْتُ هُوْءِ ٿَا هُوْتَ هَلَنِ، تُوْکِيْ ڪِهَرَ
ڪَرُوْ ڪِيْتُوْ ڪُوْرَا سِيْرِ ڪَلَنِ، جِسَمَ
وِهَانِيَ وِهَانِيْ بَيْتُ يَا يَانْ نِيْ
تِيْ بُوْرَنِ پُئِيْ پِيْرِ پِرَيْنِ جِيْ بَنْدِيْ
لَڪَ لَطِيْفُ چَئِيْ اُتِيْ ڏُوْنگَرَ ڏُوْرِ
ڏَاڏُو مِيْرُوْ نِيْ رَنْشِ ڪَارَنِ ڪَانْدَ
ڪَڪُوْرِ جِيْتِ وَنْجِيْ ٿُوْرُ وُرِ تِيْتِ
پُرِ تَا اُوْ ڏِيْ پِتِيْ بَيْتُ سَسُئِيْ
ڪِيْنَ بَتَمُجِيْتُوْ اُوْرِيْ آرِيْ سَانِ
هُنُوْهَسِيْنِ بِيْنَڪُ ڪَرِيْ بَادَارِيَا يَمِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پاڻ چٽ وڃايو، ڇا نوهه بابن بر وچين

بيت — ڇڏ پيرم لڄ هلنجي، ڇکيم ڇار

نيڪا، اڏيون آر نيڪا هيري پيرم

هوتن. بيت — سر تين سگر ياٽيان

پنهور اچانا، منهن جه پماڻ ڏکا

هڏن ڏور. بيت — اجاني پنهور کي

ڏکا ڏي آن، اُکنڊي آهيان جهم

سنڌي سوکڙجي ساڻ، منبيت بابن

بيڙي آهيان پرتن پاليناس، سرتين

کهر سياکجي سکن، اڌ سکيا سن

حسن، هوت پنهون جي هوت مارينا سن

جانڪ، تانجي ديا سن پنهين ور

وصال، جي بيليا ڦر بر وچن ڏني سيک.

سسئي کي لوڪ وچان لوچ پڇائي
پنوهڪي بيت — تهم وڪو ونجي ڪيئي
جاکهي ڪيا وچڪي چينا پند
مروني پيرس بيت — هتا ڪنجي هت
جن رڪشو سئي رسين ساجين سون ته
سهوت وڳا ويجو ڪنون بيت
ڏوڙيان تان ڏوڙ ٻيم وهان تان
وٽ مٺ پلي ڏوڙ ٻيم عبس اري
جاتڪي بيت — ڏوڙيان ڏوڙ پر سمها
پير همت بارو چين ڏينت جيندي
هسري ٽر ڏٺي بيت — سسئي سبوني
... آي ... تسايانس
... وجات

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻِئي ڪيئي ڪَڍِ نُمَ ڪَهَمِ ٻيٽ
ٻيئي مُئي مَلَئي جَرَ جِيَرِئي
جَنِ جي هِيتَ ٿَهُوتَ ٻَپَرِ سيئي
سيئي ڪِهنَرِ ڪيهَ ٻَسَنڌِ ڪُئي ٻيٽ
ڪُونَڌَ تَرَڪَسُ ٻِرِ ٻَنِجُونِ نِڪارِيُسِ ڏُڪَرِ
سُنهَائِي سُوُرَارِ ڪِي هيڪانِدِئي
هُوتَ سِ ٻيتَ سَسُئِي جي سِرِ ٻَيسِ
ڪيهَ ڏَنِي گاڌِئي ٻُنُوهُ ٻِيَرادِئي
نِمانِي نَصِيبَ ٿِئي ٻيٽ آئِي
ٻُونِ ٻَنِيُورَ ڪِي سُرَ هِئِي مَنجاسات
ٻيٽَلَ ٻَلرا دَيرِ لائِي نجتَ جَيات سَنڌي
هُوتَ هِمات ڪَنِجِ ٻَهُونَ نافِلُون
ٻِلافِي شَاليِ ڪي حُبُنِ سِنڪارَ آيَل آيَل

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مَنڍُ سُهڻو مُڻُ پيو آهي ڪَنهُ ڪِيچِيم
ڏِيئِي هالُو اهارَ، ڇيپر ڇيتَ مُڪيِي
عَطرُ تيلُ اوآرَ، شادِيَ جو سِنگارُ
حُسُنَ هُونت پُنوهَ جو ڪَڪُوڙِ تاڪُو
هِيارُ سُنجهَ ڪِناءِ سِرِ هيئِ واسِتاءُ
وَنِڪارُ شادِيَ جو سِنگارُ آهي
ڪاڄه بُڪِنِ جو تِن تاڻه طعامُ تَيارُ ڪُوڙِ
تِناڪيترا نالي نالي مِنشارُ شادِيَ
جو سِنگارُ آهي آڪاڙ نجو جانِبُ جو
جِنسارُ شيدَ اصلابه جي گولي ڪِرفتارُ
شادِيَ جو سِنگارُ اعلا ۹ اچو عيد ٣
دُوستان جو ڏِيڻارُ ڪُوڙِ يان گرگِتن
تاڄِي ڄيان آڌارُ شادِيَ جو سِنگارُ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪلف (كافي) تتي ڪري تان، تڏي ٿڪي

نوهي ٿتي ڪري تان، ورو ويا

ونڪارم سسئي پان سگان

پچي په پڪين کي پيئي منڌ پريان

ٿتي ڪري تان، ڏسن ڏه ون

جماتن الله لڳ اهيان، اچي آريانيون

ويري مان پرچي پان، تتي ڪري تان

بيت (كافي) وساڻي ونياس لڳم بان برو

چچو پڙ ايب ونم پٽ لئي پيئياس

الائن ڪم وسران ڏئي جن جياس

ٿين ڪاپڙ ڪيچ ڏي ٿوني

ساه مٺيان آنبم اندي لوڪ کي

سسئي مٺياس وساڻي وياس

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

آهي اَرِي اَسَرِي نَڪُو يُو نَمَاسِ

پِيسِيمِ هُوتَ پنهو هَسَ ڪُنِي اءِ

ڪُنِيَاسِ وَسَاتِي وِيَاسَ پيئِمُ وِچهِ

وِصَالَسِ سَنجِي اءِ سُتِيَاسِ پَارِ

وِڃَايَمُ پِيرَ ٻِي لِڄِي اءِ جُتِيَاسِ

وَسَاتِي وِيَاسِ بيـ ڪاني ٿِيَدِيَسِ

مَاهَ مِرُنڪِي اءِ جَرَاڃِي ڪَرِي . اءِ اُور بام

وَنجَمِ پِي پَرِيءِ مُنْ ڏِنِي مُنْ وِسَهُو

وِنِرڇِي تَانهُ وَرِئِي . ٿِيدِيَسِ مَاهَ

مِرُنڪِي اءِ جَرَاجِي ڪَرِي ڏُکِي جِي

ڏِيڪَارِيءِ تَنَالا مه مَرِيءِ ڏِنِي بَاهِ

هِنِيو رَنڪِي آيَسَ اُتو ڪَرِي اءِ جَرَاجِي

ڪَرِيءِ مَلَنُ سُڌِي هُوتجو ڏکي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏَرِي آرِ ٻَجِي عِشق جي اَندَرَ اَڪِهِ ٻَري

جَنتِري ٻَا پُوڄا نِم ڏُکِي ڏُکَ ڏَري

تَرَ وِجَندِيَس ڏُوسَم مَتُوڏا آرَ دَري

تُوکِي تُوءِ نِجَڏِيان جي وَنجان ٻِين

ٻِتري ٻالِي ٻِر ٻِنجي مُرهِيَس مِينِ

گَري ٻِرگِنج ٻاهِنجي اَگِي ٻاڇَهِ ٻِري

ڏِيندِيَس ماهُ مِرُنڪي اَءُ جَراجي ڪَري

بيت ڪافي آءُ ٿِي ڇِلان مَٿي ڇَپَرِ جان ٻارُوچي

ٻاجَ ڪَنِي اَءُ ٻِهِجي ٻِرِيَس وِيدِيَس

وَاڪَهُ وِنِ مَنجهان ٻُونِم مُهَمُ سَندِي

ٻِرِي ٻِني جان ٻارُوچِي ٻاجَ ڪَني

ڪانهِ هِنَ ٻُنُوسَم دَارا تو تَن

ڪَندِيَس وِيسَ وِندُ سَم مِيرِ يَدُوم

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تَنِي آءُ آئِي چِڙاڻ مَٿي ڇپر جان بارُوچي

بَاجَ ڪَنِي هَٿَا هَڏَنَ ڇَڏِ يَان آرِيَ

جِي اِنَ اُهِي هُوتَنِ هَٿَم سَنڌِي جِيَ

جَنِ آءُ چِڙَا تِي مَٿي ڇپر جان بارُوچي

بَاجَ ڪَنِي ڪَٽِينَ وِرَ مِنَا وِڇَم چِڙِيَا

ڇَنُ هَنِي مُنڪِي ڪُونِتُو يَانَ ڏِي

هَارِي هَٽ ڪِنِي آءُ تِي چِڙاڻ مَٿي

ڇپر پُنُوه دَارَا بِتَم بِيلِي نَاهِ بِنِي

تُوُرِي تِبَلَ نَمَائِيَان نَڪَا بِسِنڌِ

ڦَنِي اَءُ تِي چِڙَا مَٿي ڇپر جان بارُو

ڇانِي بَاجَ ڳِنِي بِسِڪَرَهَا مَڪَا (ڪافي)

هِيُو مِيَان ڪِيچِي آءُ آرِيَانِي عَرَضُ

چَوَنِدِي آءُ آرِيَانِي ڪَنسَ مُوُرِيچِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪانئي
ڏامَنَ ڪِيرِي ڪَرَهَا مَڪَا هِيُون ساڪِنَ
رَتِي شَهَرَ جا مَعنُڌُ وِرِڪي مَرَڪا هِيُون سُنُوهَ
پُنُوهَ جا مَ پيرِيَت سِ وِيهِي سُوَرِ وَرِيا آهِيو
ڪَرَهَا مَڪَا هِيُو. ڪَرِي هُوتَ
هَلَنِجِي لُوتِي ڪِي مَلِجا يُو. اُڪارِي
اَتَنِم پَهِجي هُوتَ پَرِهَا يُو. ڪَرَهَا
مَڪا هِيُو. سائِي ڪارَنِ سُيرِ
صُورَتَ گي مِسڪا يُو پَرَنائِي پُنوهَڪي
نينڪِي تِي نِڪَرا يُو. ڪَرَهَا مَڪا هِيُو
بِيلِي تِي بايِنِس ڏِڪي ٿِيجُ ڏيڪارِيو؛
پَاسيم پِرِيَنِ جي جينڪي اُٺَ
جينڪا يُو. ڪَرَهَا مَڪا هِيُو.
پُنوهَ جان جيرَنِڪي وَتِي گاجُ ڪاريو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

لاهي ٿا بار پنهنجو سر، جو پنهنجو هڪي ٻرنايو

ڪرها مڪاڻيو. ولي جي وڃائم

واجب سڀ وڃايو ڪرها مڪاهيو

بيت ڪافي خوبي منجهه خفه. اي دوست ردف

اهي عبداللطيف کي هجي ڪريان هيڪلي

مطالع محبت. خوبي منجهه خفه. مدح

منهان نه ٿيي سنڌي بسور صفة

خوبي منجهه خفه. حزن هوت بنوه جو

رڪنائي راحة. خوبي منجهه خفه. پريان

جي بستان جو فاقوٽي فرحة. خوبي

منجهه خفه. بيت ڪافي هي هي حال محجو بنوه

پريشان پنهنجان مه پسن کي هتي

تي حيران منڪي بکه بوٽن جي ناکي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

يَا يَانَ نَانَ پُنُوءَ پرِيشَانَ ۔۱۰ اُهي اَرِيَ
جَا مجنُونُنِ کِي ڪَارِي ڪَانُ شَهْرَ
صَحرَا اَيَا نِيَانَ سُوليَن کِي مَيدَانَ پُنُوءَ
پرِيشَانَ ۔ دِيوَانِيَن کِي دِلِ سُوزَنِ جُو
سَامَانَ پُنُوءَ پرِيشَانَ ۔ اُهي عَبدِ
اللّطِيفَ کِي اَکِيَاتَ ۔ اَيوَانُ پُنُوءَ پرِيشَانَ
وِجَهَ پَلَکَ پِينَارَ ۔ تي پرِيَمِ کَانِي پَانَ
کَدِهِ نِيندُ وَکيچَمِ هِنَ مُنِي جُو
مَکَانُ پُنُوءَ پرِيشَانَ ۔ رُوانِ تي رَکِيمِ
آرِيَ رِيَ عِرِيَانُ پُنُوءَ پرِيشَانَ
بيت — ڪافي مَا الُمُ حَالَ حَبِيبَ مِلَنِ شَالَ
قَرِيبَ مِلَنَ شَالَ رَقِيبَ ۔ مُنکِي حُبَ
حَبِيبَ جُو مَا الُمُ حَالَ حَبِيبَ مُنکِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دَرْدَ قَدِيمِي وُو مَالَمُ حَالَ حَبِيبَ مُنْکِي
دَرْدَ جَدِيدِي آلُوڙِي آزَارَ گَاتُورِي
تَنِّيسِ طَبِيبَ حَاذِقَ اَهِي هِنجُو
اَچِي شَالَ عَجِيبَ مَالَمُ حَالَ حَبِيبَ
ڪَا هِلِ اَهِيَانِ ڪُوڙِي رَسِي لاءِ رَقِيبَ
اَهَرِقِي آهِ ڪَرِيَانِ نَارِي مَنجهه نَصِيبَ
مَالَمُ حَالَ حَبِيبَ دَوَا آهِي دِلِ جِي ٻُجهه ٻُجهه
رَهِيَا طَبِيبَ شَادِي ذِي صِحَّةَ جِي
غَمِي لاءِ غَرِيبَ مَالَمُ حَالَ حَبِيبَ اَلا
عَبْدِاللَّطِيفَ کِي ڪُوڙِي لاءِ قَرِيبَ
مَالَمُ حَالَ حَبِيبَ سِکَافِيو ڇِنُو وِڇِنُو
وِيتِرِي ڀِتِي جِتِ پِيرُ سُنجَاتَاءِ پِرِ
ڀَجُو مَرِي رَهَندِيسِ مَالِڪُم مَاتَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هَادِيءَ آڄ هِتي مُنکي ڇَڏي هَلِئا
ڪَاپِيئَن مَٿي پِيٽي. وَنجِن وَنجِن
وِيئَڙي تِتي پِٽ تِنڊِيَس پيرَتي
مَنجَانِيئَه نِرِتي جَهِ ڇيڙي وِڏيس
ڇَپَرَ سُوئِيسَان ڪُوهِيَارُ وَڪيتي
وَنجِن وَنجِن وِيئَڙي تِتي. هُوءِ وِ ئَا
وَنڪَارَ ڏي هَنَ پُوئِرِي پَاڀَا هيتي.
آمَانِ لِيمَان قُلَ قَارُ وَهَاڪَا نڪَارَانڪَا
جِتي. وَنجِن وَنجِن وِيئَڙي تِتي.
بيت كافي هَمَس هَمَس يَارَ ڪِنَا هَي.
هَمَس هَمَس سَاتَ ڪِنَا هَي. هَمَس
هَمَس سَيلُ ڪِنَا هَي. ڪَهِيُو قَافِلُو
زَانِ ڪُونَ رُ ڏَبِيَا هَي. هَمَسُ هَمَس

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مَرْدُنْ رَنِ مَاتَ ڪِنَا لِکِنَا لُوڪ لِيَا هِيَ

هَنْسُ هَمْسُ يَارَ ڪِنَا هِيَ بيت ڪافي مُنْکِي

تَانْ جَلْمَ پَا يُوْ وُوْ جِيئْڏِي اَهْ هَلَنْدِي

هُوْتَ ڏِيْ وِهَارِي وَطَنِمِ شُهَدِ پِکِيْ

مَيسْڪَا يُوْ مُنْکِي تَانْ جَلْمَ پَا يُوْ جِيئْڏِي

هِيُ جُوْ بَارُ پَنْيُوْ رَجُوْ سُوْ لُوْڪِنِي تَاسَبُ

لَاهِيُوْ مُهْجُوْ هُوتْ پَنْدَ پَنُوهَ ڏِيْ ڏِيْنِي

تَانْ مَرْهَا يُوْ ڪُنْلَ ڪَنِجَا وِنْ نِي

چَارِيْ هِيَ هَلَا يُوْ اَهِيْ عَاجِزَنِ لِيْ

پَسُ سَنْدُ وِنِ سَا بُوْ ڪِينَ وِهَنْدِيسْ

ڪُنْدَمِ نَمُنْ پُوْ نَمَا يُوْ مُنْکِي تَانْ

جِيئْڏِي جَلْمَ پَا يُوْ بيت ڪافي تِنَ مَنَ مِنْجِ

تَوَارَ هُوْيَارَ سَدَا اَهِيْ سِيکِ جِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تن چُر ڪن چشم جن سا ڪنڌ ريءِ
لاڙ ڪين جيند پس جڳم آءُ سا
اهاڻ ڏاڙ، تن من منجھ تواڙ، مُنڪي ڇڏم
چير ارِ ياني آڏاڙ پسان ڪين پر
يتنون ڪاڙي پرت پچاڙ، تن منجھ
تواڙ، دوا آهي دل جي وارُ و واقف
ڪاڙ لڳي اُنجھ اڳين ڪي سِڪر ۽ موت
ستار، تن من منجھ تواڙ، آهي عبد
اللطيف ڪي ٿُهجين پي پچاڙ، مُضر
تِسا معدُ ورڪي حڪيمن هزار، تن
من منجھ تواڙ بنديا ني پنيوُرم
اهيان توُ آهار، آهي آري عليل ڪي
معجون موچار، تن من منجھ تواڙ

جيئن جنازن مري ٿو منجهه پهاڙن
مٿن منجهه ٿوارا بت ڪاڻي زاري زاري
سازاري الو الو بار وچن سا آءٌ جان
ڪنديس زاري، ڪري ڪو
هيار ڦري وُمنس قيامت ڪاري
ڪين جيئنديس آءٌ جيئندي
سوريئان جي ماري مزاري
زاري سازاري، هنڌ ٿي جن هوجي
ڪري ڏور مٿي تامُن واري
مونکي ڪهڙ ڪرو ڪيو ننڊ ترنڊ وري
آءٌ ڪاري، ٿاري زاري سازاري
چڪيئي ڪي چاري ٿو بوٽا هنر آسي
ٻاري مان ور مين وچم اولاني

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سَڀُ آرِيءَ ٻيٽ [كافي] غَفْلَةَ يَارَ هُوتَ
وِسارِيُو ڪَوا ڀُو ٻَرِي جيڏِي ڪَيئِي
ڪَرِيان ڪُوهُ تِنْهُنجُو سِتِيسَ تانَ
سَاتُ وِ وُڃاڪِيسِ تانَ ڏُکَهُ آيُو ٻيٽ
هُوتَ هَلَنْدِي جَاڳِيي سَامُنْ
ڪَالَ سُنايُو غَفْلَةَ يَا هُوتَ وِسارِيُو
پُڇَانِ تِي ٻُنُو هَڪِي عَبَسُ تانَ اُنَ ڪَايُو
غَفْلَةَ يَارَ هُوتُ وِسارِيُو ٻيٽ [كافي]
مُنْ آنڌِيَ ڏِي آڇُ اِنْدا هُوتَ سَلَامَةَ
سُبِرِ سَنڪِه نَڪَنْدا سُوڪَنْس سُورَ
سَنْکِيشَانِ تِيْنْدا ٻَرِيتِ نِيْنْدا ٻَانْسِ
چُورِي تانَ چَڏِ ٻَدا مُنْ آنڌِيَ
ڏِي آڇُ اِنْدا رَکِي ڪَلَ ڪَلَنِيتِي نِيهَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نِنڊَ نِنڊا پُوڙِيندا، پَلَڪِ نَ لائي

ڀانءِ هِجي، نِماڻي کي اُتِ نِنڊَ ڪا مُنْ

اَنڌِيَ ڏِي آجُه اِنڊا بيت اَهڪِي

اَگَه آهي، مُنڪي، تاءِ نِڪِڙِي يَدُ وَتِڪُمْ

آرِيءَ اُگار رِنِڪي بُنُوهُ خامَ پَر آهي

پُکي پُوڙِ بِنِ کي لَگَنم لَڏَ لا آهي

ڪافي

اَهڪِي اَگه آهي بيت ڪالي هُوتَ ٻا

رُوچي سانِ، وُجِيڏِي، چُلي پيسِ

چِپرِ سَنگَ تُونهِم چِي سانُ، چِرِي

ڏابِ ڏُونگرِ پُرزا ڪَنديس پانُ

ڪالي هُوتَ ٻارُ وَچي سانُ، رُلي

چُلي چِپرِ جَنِ وَنجا ئِيم جانُ، هَٿا

هَڏِ نِڪَڏِيانُ سَندُ وَنِيهَ بِنڊانُ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڳالهه هوءَ ته ٻارُ وڃي سان نصيبُ

ڪري نبيءَ ﷺ جي ٻنوءَ اُت وٽان،

ڳالهه هوءَ ته ٻارُ وڃي سان ٻيٽ ڪاڻي تو ڏُرن

تان ننتوارو مهمو لالن وارو ميان الله

ڪارڻ اُتاريو تو ڏڻ تان ننتوارو

شرف لهي سنسئي جي ڪتل ڪي

ڪم ڪار ۽ متو ڏن تان ننتوارو

ٻيٽ ڪاڻو ٻهم وات ورچي هو الا ميان

جي ڪنڌي لهندي پير ستار ڪو

نرا راڻي ڪيئر سر رچي مه ڪر

معذور ڳي ڏي ٻنوءَ حيام پر جي

ويهم وات ورچي منکي لقم مارو

جنن منکي جاچي وندر واتر بيم ۱۱

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪانڌي ٿيندم ڪيئي ويهه

وات ورچي ڪن اچي ڪاچيئن

لاءِ ڪن ڪاچيئي امل ياپيان انگي

ساچن منکي جاچيئي ويهم وات

ورچي ٻهه ڪاڻي هينجي هليا هوت سوارا

مُن وهينان ٻنوه سنگينان سسئي

ٻجي سات جا اوطاق اوتاراه انگي

ڏيتا ڪيچ تني ار ياني آهي ايا سا

هينجي هليا هوت سوارا تلي ٿور

هلوئي مين سر مونچارا منکي نندا

پانس ڪامل ڪر اجارا هي حي

هليا هوت سوارا ٻهه ڪاڻي لکو مجر

لکن آئيل ايل اچي پسو پير

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻُڌُوءِ جَنءِ نَڪِي سِرِ وُمَارِ وُڇُوڙِوُ
تَانءِ پُڇَڪَيِنءِ ڪِيَهِ ڪَتُوءِ ڀِيَا اَڳَرِيَنءِ
هَانِيءِ ڇَا هُوءِ ڌِنءِ بُوءِ رَا ڦُ بِرِ ڇُوءِ ڍِيرِيءِ مِ
رِنَجُنِ. بَابُ ڏَرِ بَيَانَ سُرُ وَڏَرَا رِنِيءِ بيت
جِيڏِيءِ ڪِيءِ مُهِجِيءِ جَانَ سَارَائِ رُنُ ڪِيشُوءِ
قَلْبُ ڪَا ڪِ ڪَنَڌَ نِمِ پَرَا تِيءِ پِيشُوءِ
ڀِڄَا ڀِمِرِ وُڇُوءِ هِيَرُ وُهُنْڌِ نَاڳِيءِ
بيت سُڻُو ڍِيءِ مُهِ جِيءِ سَاهَ سِين جِيڏِيءِ
جِيءِ ڪِنِئُوءِ ڪِرِيءِ مُنُ ڪَاڪِ ڀِيَا آتِنءِ
وِهِ نِئُوءِ پَسَا ڪِيَنءِ پِشُوءِ تُوڙِيءِ
اَڳِرِ يَنِ سِين بيت نَوَارِثُ تُوهَوُ نَسَنَڪِ
نَسَيَا ڪُوءِ ڌُوءِ ڇَا نَا سُپِرِ آءِ يِم
اُوڪَا ڏُوءِ پَانڌِيَا پَارَا ٻُوءِ ڏِ جَاهُ ٻَاڦِيءِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻُوْ لَکِيْ بيت ٽِجا ٻَابِيْ ٻُوْ لَکِيْ
سَنِيْهُوْ سَارِيْ مُتَنْکِيْ ٿَتُ
فِرَاقِجُوْ مَيْدَ رَامَارِيْ اَچِ نَوَارِيْ
کَرَهُوْ کَمِيْنَ تِيْ بيت کَرَهُوْ
کَمِيْنِيْ تِيْءِ سُوْڙَا وَارِ سُجَانَ
اَلْحَکُوْهَ کَرِيَا کَاکِيْ تِيْن کُوْهِمْ جِيْ تَانَهَ
لاهِيْ غَيْرُ کُمَانَ اَکِنَ آءُ اُکَنْدِيْ
بيت اَکِنَ آءُ اُکَنْدِيْ پَرَجِيْ پِيلَ رَاءِ
پَلْکُ پَرَاهُوْنَسَهِ جِيْ جَاجِيَارُاءِ نِيهَا
پِنْيَزَارَاءِ سَنْجَه تَمَاسُوْرُ لَهِيْ بيت سَنْجَه
تَمَاسُوْرُ لَهِيْ اَکِيْ پِرِيْ پَاچَه
ڏَاڻِ جِيْ رِهَانَکِيْ وِيْنِچَهِ وِڏَمِ
وَاڃَهُ سُوْڙَا لَهِيْ سَاجَهُ پَسُ تُوْشَکُ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تِکِیَا بِیٖ سِيْ تُوْشَکُ سِیْتِيْ

وِچِیَانَا بَرَ پَچِيْ هِیُنْ جِيْ حَبِیْبَنِ

هَانَا هِینِکُ ڏُنْگَا ڏَا ڏَانَا بِتُوْ مُوْ

نِتُوْ تَا نَمَیْدَ رُوْ بِتِکَرِيْ مُوْتَ مَیْدَ دُوْ

جِيْ لُبُ فِرِ اَللّٰهُ کَرُ مِرُوْئِيْ کُوْ رِیَان

هَنْدُ یَا هِجُوْ حَالُ رَانِ تَارَا رَاجَمِ

سُنْ نَگُوْ بِجِيْ مَالُ سُوْدِ نِیکِيْ سُوَالُ

کَرِ تَیَانِ تِيْ قُرْ بَجُوْ بِیتَ مُنْگَمَ اَجِيْ

جِيْ تِیِيْ مَیْدَ رُوْ مِهْمَانُ آنِيْ

جُوْ کِیَا اَگَمَ چِیْرِيْ وِچَا چَانُ

تَانِيْ تَنُوْ رِنَمِ پِیْتِرِيْ هَنَا بَانُ

بِنُکَنِ سُوْ دُ وُبَانُ گَرَ تَرْ کُوْ رِبَا

بِرِيْ تَابِیتَ سَنکُ کَرِيْ بِیَبَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سِيءِ ڪَنڌَ نَفيرَ ج ڪيڏِ هِمَ

ڏَجَ ساڻِ پُٽِمِ پِرِ ٽُوءِ مَٽجَانِيَهَ اُوءِ مُوسِج

عَامِتِي جِڻ مُنَمَلَ وَسَنِ مِيهَ

يءِ

سَنڌِي خَشَرَ ڦِيهَ سُوبُ وِسَارِيڊِ

ڪَنُونِ بيتَرَانُ يَا يُومَوَاءُ ٻَرِي وِ ڏُمِ

ڦُتَ فِرَاقَ جُو جِهَتَ جِي جَرِيمِ لالَنَ

جِي لَطِيفُ چِئي سُنهَاءِ سَرِي آيَسِ

تُوڪَرِيءَ مَاتَ سُوبَا سُڪِيَانِ تِيَا

بِيتَ رَحِيمَ جي رِيسُوَ تِيَا ڪِينَ اُپانَ

ٿُوءِ ڪُبُ نَڪَائِي تِهِڪِي جَبُ هَالارِي

هُوڌِ تُوني ڏُوڙِي ڏُوڌِ تَلاَئِي تَهِمَ

نَلهِي پِيتِ ڪيڏَ انگا هِيَانَ ڪرهُو

جُوڏِسِ جهتَرانَ مَتجِمَ تاکَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

گُگُوريءَ منجهه لُڏاڻ تَرائڻ اِئين

نانُ ناهه ٿاپِرِي ڪِي سُوڻيءَ ڪيڏاهه

ڪامِيا ڪَرَ مُوچڙانُ جُوڙا رِ منجهه

ڪاڪَ ڪَگُوريءَ منجهه باغ بهار

گائن پيهي بچار ميرو ڦِي ميڏَ رَ ڦ

پهُ واليءَ جهُو ڪاڪ ترا چاڪي چِڙهو

چِڪبو گَرَهي گا ها ئيٿ رِتي تائي

ناڪِيندا. وَڪَ وَاسِبائي بَاهِجُو سَبُوِنيءَ

سُتَهَا يَا. ڪَرَهُو سَرَ هُونَ ڏِهَمَر نَتَه

دِرَبُ نَدَامُ يَاهُ پِرَاهِي آئِيُو لالِي

لُڏُوڙِ آسَتَ بَائِي بِمَتَ ڪَرِي تَنُ رَائِنُ

تُنُ رائِي مُنمَلَ مُحتاجي ڪَرِي

عَاجِزِيءَ اَڪِنَا بِيسْتَمَاتَنُ وِيهَ سَنِيهِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سانئي ميان پانڌي هيان ڪاڪ

مليو ڪڍ منهن ڪوٽا ڪريم

جو آيو پهيي پرائي حڪم ڏيندو

قسير هل مساٽي لڪ لبن ون مسنج

مسي واٽ وميساٽي جيڪو يجيا سوڦ

چوي آئيو ڪوٽ اُتاڻي بيت

باب دربيان سرود عمر و مارئي

ڪرهو مهار ملير ڏي اِيساٽي آهي

جانبي ڏنس مارو سالوڻي ندا هي

سُمنا اسا هِن ته سَتي وِجه مسڪره

بيت ڪرهو مهار ملير ڏي رو ء

اِن چوءِ سهيه سوري يا اِنيا سمرا

سنڌ فِءِ ملڪ مارو فِجي اِهيان

جوڙ نتيان جوڙ، سو قلب ڪوٽ ٿهوڙ

جو هيٺي جن هٿ، ڪنو بيٺ، پانڌي

چيڄ پڙيڪي جوڙ هڻي جانا ٻيڪرا

ٻيڙيم ڪرائين ڪانا، آنڙي امانا.

ڪنگر گاريان ٿي هرا بيٺ پانڌي

پڙي پهاڙڪي چيم تن چيڄ ٻيدا

سڪت ٿي هرا ور موسارڄ، ڪوئي اهيان

سڪي ساڙهيڄ، مت ماندا مڻيڄ

ته ٻيڙيم نو ڪريان بيت چين نڄيجي اهيان

ڪڇن ايسن ڪوٽن ايد هم پيم اوجتا

ٻيڪرا پيڙڻ، هٿيڙي هٿن جنڪ

ٻاه ڪانٿم بيت ڪڇن آهيان ڪوٺم جن

ڦچي هيٺ لوئي سن لطيف چئي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پيرِ ننڍو پنڌ ٻيٺِ. هُتِ سڃيءَ اُنَ
سَسَنِ جي هِتِ رِجائي رِيٺِ مارِيا
شمالَ مَلِير جي مُدائِتي مِينٺِ ڪالِجاهُ

ڏهـيءَ ڏيئِي. مُنسَ مَدَ دمارِيَ بيت
اوتِي ڪوٺي آئي ڪوهِتِ هُتيجو هِيرَ. گنا
جي ڪونتِجا ٺِيڻ سُرَهَا سِيرَ. آءُ تواڪي
اڳها جي پاٿرِ ڏِنِي پِيرَ. اِيتَهِ لِڪَهِ لطيف

جي لاءِ مَتَنُ آوِيرَ. ڪوٺي ڪا رِيءِ ڪِين. مَحَل
مُجِيءُ مُنُ هِيڻُ ٻيت ــ ٺوٺِر يارِي اهِيان
ٿا نورَ رَتُ. سادِيمِ سپِيرِيَن لاءِ لُوئي اَندَرَ
لَڪُ ڪَڌِ ڪا سوڍيت پاسوڍِ نِم تَنَ تَرَڪ.
سَنڌو مارُو حق نجاجِيا تا پارِيلبيت
پالَ پَڱاءِ پَڪُ جِتِ ڪَرَ ڪِناءِ ڪاهي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سَرُ هِيُ سڀِي سَرُ تِي جِي حَاضِرُ پَاسِي حَقُّ
مَارُو ٿِيسُ مَارِيَا مُدَا پِتِي مَکَ ڪِنُ گَارِيَا
خَلَقَ جَا شِرَجَاڻِي پَرَ تُوهَرُ بِيتَ مِيُوَا
مَنجِهَرَ مَکَ پَکَا پُهَارَ نِڌِي عُمَرَانِ
اُکَنڊُ وُ حَالَ هَمَارِي حَقَّ لُونِي پِر لَکَ
سَمَنُ سُپِيرِيَن سَ بِيتَ نَکِيبِي ڎُورَا
ڎِيهَمَ نَسَرِ تِي نَسِيرُ کُونِي کُنِي آهِيَانَ
بِسُونُ وَرَا وَيرُ زَنجِيرُ مَارُو سَارِيَم مِيرَهُ
وِيِنِيمُ کُونَدَرَ گَارِيَا بِستُو رِي نَرجَاڻِ
هَذِنَ تَرَانَ هِيگِرِي مُنکِي مَارُوءَ نِ
مِيرِي کَرِيمَ نَمَنُسُو بِتَ حَقَانُ هُتِ
تِسُو هِيمَتِ بَندِ تَاڻِ سَارِي سَاڎُ بِيرِ
کِي کُوتِين کَنمَانِ لَکِي لُوءِ لَطِيفَ جِي وِدِيرِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وِسارِڻ مُنڊ مارُوءَ جي نه لِکِي ڪيتِ

ڳِڃاڻ سَمَن سُڃاڻِ اُنِي آهِيم اُنس ٻيت

ٻانڌي پَوارَ نِجُوءِ مَن وَتِ جُو آيو مِيٺه

وَتاوَن مُوءِ ثادا مِن ڍِهه ڏاءُ وَٽِڪي ٻاجَر

ٻاجهي لَٿو ڏُڪلاءُ وَجُو سَرتين سا

نِجاءُ وَنسو هِيرُ مُهِتِ نِو نَنڊُ ري ٻير

وِهياتين وَتّان ڏُوڪا هِي هُوائِن سِيني

پيرِي ٻان مارُوئِڙن مُوٽِي اَتِيا

ٻيت زِنيرُ زنجير مِچي ڪا نالو هَجا

پيڪَرا پيرَ نِمِ سا ڪُوٽين اَنڌ رَ ڪين

چارِي اچُو ڪانِمُ واهِيت ڪِتَ وَزيرَ

چِين پِجِين آهِيا ايهي سيڪَرُ سيرُ

مارُو چامَ ميليَرُ نجڪ ٻِمارَ ڪني

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪافي بيت وَطَنِ يَادِ ڪَيُّ وِهِيءَ جِيءَ جِتِ

ڳَارِ ٿِمِ ٿِيهِ مَرا، اوڇِ مارُو ڍيڍِمِ مُهَمِ

ڏَاڏَانَا ڏِيهِيءَ پَکِيمِ پِنهِجِي شَالَ

مَحَلِنِ جِيءَ مَرُقَانَ ڪافي بيت مارُو ڍٽ پاس

مَلِيرَمِ رُوڄِي مَرُمَرَانَ پَانِي وَارِيءَ

پَاهِجُو وِنڊِ پَاڻِيءَ وَرَانَ تُوڙُو مَنجه

تَرَانِ هُنڊَ لَڳِي لُوڙُ لَڳِي يَارِي ڪافي بيت

شَالَ مَارُو ڍٽ پَاسِ مَلِيرَمِ هَمِيشَهُ

هُوَانِ پِيرِتِي پُوَانِ ٿِنِيءَ وِهَاڻِيءَ

نُوڙَسِ ڪافي بيت خَبَرَ ڪِي ڪِيءَ اُتَا اُوٺِيءَ

اَٺيُو بِنِ پَارِ پَاجهه تِي پُوُ مُمَنڌُو

مَرِي وِنڊِيهِ وِيڙِ وَرِي مَلِيرَ

اُتَا مِينهڙَا ڪافي بيت تَهَ جَاوِا آهِي نِيرُ

نَلهِيءَ نيهَ جُو ڪُنجِي جا قُفُلَ جِي سِينَ
هَيتِ سَهِيءَ وِ آرَاچِ رَهِيءَ ڏِيا ڏُوڙَا
ڪِنکِيءَ ڪافِلهَ جا لَهِيءَ نِيرُ نَلهِيءَ نيهَ جُو
مَارُوءَ اَنَ ڏَارَا مَارِي ڏُهلا ڏِينهَ تِنَا
ڏِينهِيءَ ڏُونِرِ وِ اُتِيا ڏُوڙَا يا ڪِنکِيءَ ڪافِي
سَنِيءَ سَارِهَ ڪالَرِيءَ لَهِيءَ وِ اُلوهَ. اَندَرَ جا
اَندُوهَ. لَتَا ڏُکَ سُگَتِيا ڪافِي سُنِيءَ
سَانِيهَ ڪالَرِيءَ وِهِيءَ وِيرِ بِجُيءَ. سَبِ
سُڌُ پيٿم سُوَمَرا هِتِيءَ هُتِيجِي پِيرُهُ
پِنجِيءَ سُوَايا سَارِيُنِ مُرُ ڪافِي هِنَ
مُندَ مَارُو سَنرا گايِرم خُوشحال آن ساڌُ
سِيارَجِهَ مَنگِنِ جيئڏِي آئِينِ جَالَع ڪافِي
سَتِيءَ جِي سَيدُ چَوي سَانِيهَ مَنجهَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سَنيا اُتا اُوٺي آيو مُن وَٽ کِهي ڪالَ
لِڪَن تا لَطيفُ چَي لوٺي لاهِ مَلالَ
ڀَلو ڪَندو ڀالَ مِيهُ وَسَندا موٽ تُن

بيت

ڪافي هِن مُند مارُو سَنرا ڏِ نگر ٻارَ
رَهَن ٻاني ڀُوڄَ ٻَڌنم ڀِکي ٻادِ ڀِيَن
هِنڪي لوءِ لَطيفُ چَي هوندِ گاڻِر مَنجھ
ڪِلِن ڪا توٻا ڪا جَن مِيهُ وَسَندا موٽ تُن

بيت

ڪافي هِن مُندِ مارُو سَنرا وِيري وَڪ
وارِين جھي جِيڪارا وِچلرا ٻِٽ ڀُرا اِين
سَنين مُهِبا اُنگي جھوجَرُ هارِين تارا
تَوارِين مِيهُ وَسَندا موٽ تُن ڪافي

بيت

هِن مُند مارُو سَنرا جِيا ڀِي جُو ڪِيِن
چارِ وُلنيَ لَطيفُ چَي واڪ وِ هارِين

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪيئن تا ڳي ڪاهين، ميهه وسندا موٽ تن

ڪافي بيت: هِن منڊ ماروءَ سنرا ساڻيه

منجهه سڌير، هنڪي لوءِ لطيف چئي

ڪوٽن اندر ڪير، ميها منجهه ملير، ميهه

وسندا موٽ تن

ڪافي بيت: سنئي سونهي

سِبڻو من ماروس من، هنئي ڳن

حلم جاڻه وتاءِ تن، ڪجي نو يا يا ڳن

اباڻي ابر ري

ڪافي بيت: سنئي سونهي سيئو

من ماروڏس ساهُ پنئي سار يا

سنمرا ڪنولا راءِ ڪاهُ، هين مهجو

هنيس هيت ميتي ۾ ماهُ پڪين

منجهه پساهُ، قالب آهي ڪوٽم

ڪافي بيت: پاچا هي نپار يا سرتي سونهي

سَانُ بَکِي اُکَارَنِکِي کِينَ بَکِنَاءِ

بَانُ بِيهَرَ حَانِي تَانُ اِبرِجي اُوضَافِکي

بيت سُنئه وِتَايمُ مَارُوئِرَنِ سُنجُهَ

کَنَائِي سُنجُمُ کافي مُلا آريم مَارُ

آجَا کَتِي کَالَ. سَاکِيني لُوئِي لاهِيَا

مَثَالِکَنِ لالَ مَارُوئِڙنِ پِيري آشَانَ

ڏَهِي تُوءِ ڏِيکارِيَا کافي آکرِيَارُو کَنجِرَ

لُوئِي جَس لِيرُنِ هِهَرِي حَالَ هَلِي کَرِي

وَنجَامَنجِ تَرَنِ مَارُوءَ مَانَ جَوَنِ تهي

اَسَامِهِمِ آسِري کافي آکرِيَارُو کَنجِرُ

لُوئِي لِنيرُ وِلِيرِه وَاسِي وَارَ نُويرِيَاتَ

وَرُيَجَا پِنَاوَهِنِ چِيرَ مَارُوءَ جِي مُمَارَ

رِيَ آتَندَرَ نَاهِ لُکِيرَ مِهِرُو حَالَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

حَسِينَ وَتِي چالُ وِيرِ وِهُنا ڪافي

بيت

بانهِن ٻَڄِي پيئِي رِڃِ وَاهِيت رِڍِي وَاڻِ
جُوءِ ڪُشادِي جيڏِي مَلِيرَ مُوڪَ
مُمارُ اُتِ اَبانا جِهِ جا سامارِي مُوچار
جِي اُڪَنڊ نِمِي آرَ لُوهَ تِن کي لاهِ تُون

ڪافي بيت

ڪُونِءِ اَسان عُمَرَ ڪُوٽ ٻَجِي وَرَ جَنڪرم
جُوٽِي جَرَ اَبانَنِ اَڏِ وُڪَنِ سِ ڪُوٽِي
وِيڏِ ٻَسِ وِيرِ ٻَجِن ڏي لُوهَ ٻَجِي لُوٽِي
جَبَرِ آءٌ جُوڙي سِڪَ لاهِينِدِ ٻَسِ سُمرا

ڪافي بيت

ڪُونِدِ اَسان عُمَرَ ڪُوٽ ٻَجِي وَرُ وَاهِنَ
وَسِڪَارِي مُهِجُو تُو رُتِلِيم جيهاتُو
چارِي مَرِي وِيڏِ ٻَسِ مارِي سا
مِينِرِي سارِي ڀِٽِي وَتَ ٻارِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اَھُو اُتِ مِيٺَرا بِتِ چِيزِيُ چِيزِيُ

چَمُ جي لُوڻُ لِکِنِ لاَئِي مَاکَرَ آگِيُ

نَگِنُو مِھَرُو ڪُو جُو ڪُمُ جَاجَا

دَعْوَادَمُ. تَاتَا پِرْتِ پَوَارَ سِ بيت

ڪَارَا ڪَبِرِ ڏِيھَمَ پِيَاوَارِي مَنْجه

وَتَانَ. سَاتِيَرِنِ سَيَدُ چَوِيُ پِرِوُ

ڏِيْنِ بَانَ. جَبِلَمِ جَا ڪِنيَرِ ڪِي آڏِيُ بَائِيُ

اَنَ. عُمَرَ اِيَ آمَانَ. ثَابِتُ رَبِج سُنْمَرَا

بيت دَرَ دَرَوَازا دَرِيُ هَانِ هِتِيُ

هُو ڪُوَنِ مُنَدِ يَا ڪِنَتَرا تَنْبُو مَتَاتُو

جِيُ مُلِ نَاآيا مَارُو تَنِ دَرُ مَرُو

ڪُوڪَتُ آهِيُ ڪُو پَسِيُ پَوَارَ سِمُ.

بيت تُوهَرَ ڪُو هَرَ تَرَه جِتِ سَاتِيَنگا

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سَتِي چَارِيِنِ اُتِ چَاءِ پُسُوْ مَتنجَا

ڦُوڪَنِ ڦَرڪِي لَهَنْدُ مِ ڪَرِه عُمَرَ اُوءِ اَبَارِيَا

بيت سُنْ جِي اهِيءَ اَکِنِيَا سُنْمَرَا

سَنْڌَانِ لَڪِ پَنْڌَنِ لُوْئِي پِئَا وِيرِي

وَاهِيرَانِ سِيتِي سَنِيرَا مِ عُمَرَ

آهِ اُنِي مَرَا بيت تُوڙِي قُوتُ

قَرَارِ ٿَا رَهَنِ سَبَرَ سَتِ پُهَارَ ڪِي

پَتِ پِنهِي پُجُ مَلِيرَ مِ بيت چِڪِي

چِڪِئمِ چَاڪَ . وَهِيَنِ وِيرِ پُجَنجَاهِ

وَاجِيْدِ هُ وِصَالِ کِي فَنَا ڪِيِسِ

فِرَاقَ سِيتِي سَارِيَمِ سُنْمَرَا

تِرِجَنِ جَا ٿَاڪَ مَارُوْئِ جي فِرَاقِ

هِڏُ مُهِجَا ڪَيِئَا بيت اَچِهِ پُنْ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻِڪيئَم ٻِياڪ. وَهِيَنِ وِيرِ ٻَجهَجا.
سُوْرَنِ اَچِيمِ سُنْمَرا اَنْدَرَ ڪِيْ اُڏْتاڪَ.
مارُوْءَ جِيْ فِراقَ. هَڏِ مُهْجا ڪَٻِيا
بيت ــــ سَدا جَنِ ٻَرِيانِ، ٻاندِي ٻَڪِي
لَڏْ جُوْ. وِ آڪُرَنِ سَانُ. مارُوْءَ رَاتِرَا ڪِرِيْ
بيت. ٿِهِي سُڪَ ٻِيرِڪِيئَه. ڪُوْنِيئَه
نِبايُوْ مَلاءِ مارُوْءَ نِ. اُتِ اُڪَنْڊِ ڪِيْ
اَهِيَانِ اَتَنَ رَتِ ٿِڙيه نَسَنْدِيْ جاسانِيَه
سَاڪِيَه ڪَشُوْرِيْ پاٽِيا بيت جُرِ ڦُرِ مَتِيْ.
مارُوْءَ جِتِي جِيْهَا جِڪَ. اَنْدَرُ تُوْ
اُنْجَهَ مَرِيْ سَاهُ اُنِ جِي سِڪَ. ٻِياشَالَ
ٻِيَهَ ٻِيرِي تِنَاءِ ڏِيئِي تِڪَ. وَرُ
پِرِيَانِ ٻَلِڪَ. ٻاڻ ٻِرَاءِ ڪُوْ رِئا بيت

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻانِ ٻڌِ هِتِ آءُ تَلَنِ تُوْرُ سُهجُوْ
لاڳِيْنْ ءِ نِيَهَ اِفِرَ ڏِيهَرَ ڏِ لِنِ ڏاڏَ مُنْ
ءِ وْرُ مَارُ شَالَ هَانِيُ رِ يَنِ کَنْدِ
ڏِيهَرَا يَامِ کَارِ کَرَ جيُ بيت مَلِيْرَمِ پَاسَ
سِکَا سِپِنْ سِنُوْرَ حُضُوْرَ نْدِي کَانْدِيْ هِيْ
همِيرَانَا پُوْرَ پَاتِرَ پَا پُجَا سُنمْرَا سُرِيمِ سَارِ
سَنجِيْ مُوْرِ يَسِ منجيدِ منجيْدِ کِينَ هَتَرَا
دَرَا رَءِ سُوْرَ اُسُوْرَ شَالَ اچِنِ يَا کُذَارِ سِتِ
حَا مَلِيْرَ خَيَام وْ مَارُ رَءِ مُدُوْ ٿِيِيْ
سَنَا جِنْ ٻُيَا وِچَا هِتِ وِيْٿِيْ بِيت
هُرِيْ سَنْدَا نَ هَلَ تَهْ سِنْکَ سِيَنِ
آچِکَرُ اَسَانِيْ اُنَ لِکَ يُ هَلَنْدِ لاءِ
يَکِ پِيَرِنِ سَدَا نْ گَتَ گُمُ يَا قِيمَتَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

چالَ مارُوءَ ڏينگاري مَرا ٻيت عُمَرَ

مارُوءَ نِجُوءَ تَرِتَرا ڏنَ رَتاءُ سِپُ

ٿُجُوءَ سُوءِ مَرا وِيناکَنِ ناهُ، اُتِي

وِيڙهِيَسِ آءُ، لُوئِي لَڳِي مَتي ڪَري

ٻيت ڪُوڙِيهه آهِ ڪُوءِ تَمِ لُوئِي

هَٿِ مَلاهِ، ڪامَنِ آهِ جي ڪُرجي آڏِ وَڏا

لُئي آهِ. هِيتَ مَيارَجِ هِيڪَرِي پاڻِرَ

جي پَساهِ. سَتِي سِيلَ مِناهِ. مَلِيرَ

وِيڍِيءَ مارُوءِ ٻيت پُنُوءَ لا پَوارِي؟

سُوءِ نِمَتي ڪَنِ. جِنِ لاڪُنِ رَڇَنِ

لُوئِي تَشالَ ٿِيُوءِ سُوءِ تَهَنِ. اُنِ اِمَلا۹

چاڳَرِي ٻَخمَلَ بافِتَنِ سَڪَرَ

پامِيا سُنمَرا ڳِتِي ڳاڪُهُنِ. جاڙِ نِيمِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏاڏا اَرڙ، سَڀ لاهِينديءَ لَڄَ مَران بيٺ

آرَمَ هَٿِ ناوَڙِ يا پَنُوڪا پَٽَ ڇيڙ ڀاڙُ

رائِي ڀَنِ ڏِيا آرَ غَمُ، عَبِيرَ، ماڙُ وڙس

مانڙِيان ڪَٽِي جهڙِي ڪِيرَ، اَنڌ راجُهُ

اَجُهُ اُڪِيڙ، مُنڪي پِڙِي پَوارِجي

بيٺ اَجُوڙا اُٿِينِ جِي ڏِٺا جَنِ

ڄائِي، اُوءِ ماڙُ وڙ ڏرا مَلِيڙم ڦِرِيب

سِيڻ ناڦي اُنِ ڙِيءَ آءِڪِي، مُهُ مَتاڻ

لاهِيان، بيٺ سُونَ بَرابَرِ سَڪرا

لُؤ لُوَ بَرابَرِ لِڪ، ڙُپُوچه زَدُ ڪِيو

ڪُوڙ تِهِمزِڪي ڪَڪڙ، مَنُ مارُو ڦُجُو

مَڪُ، تِيلَ نَڏا يا ٿِڄُوءِ بيٺ مُنُ

مارُوءَ سِ لَڏِي لُوِئِيم لا اُهُ، سُوڻ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بَرَابَرِ سَنگَرَ اُمُنْگِي بَاهِنِ بَڌَّاءُ عُمَرَ

جُنْوَا ءِ کِي پُٺِ پَرِهِيَا سُنْمَرَا بِيتِ

تِيَنِ پَرِهِيَا سُنْمَرَا جَا کِيتَا جِيَهٔ اءُ

کِيئَ لُوٺِيَ لَاهِيَا کَارِنِ ٻِنْ ڍِهَاءُ

جَاسِيئَ تِي جِيَا کَانْدَ نَکَنْدِيَرِ

کُوبِسُو بِيتَ کَانْدُ نَکَنْدِيَرِ

کُوبِسُو کَتِيرُ وَنِي خُوبُ مِيرُ وِيٺُ

مَحْبُوبَ اَسَامَارُوئِي مَنِجِئُو بِيتِ

ڍِيلُ نَيَالَا ٿُهْنجُو مُنْ مَارُو ٿُهْجُو مَنِ

کَرِيَابِي نَکَنِ آهُرَانَهِ آهِيَا

بِيتِ سُوَنَ بَرَابَرِ سَکَرَ امَارُوءِ

سَنَدَ مُنَ بَنُو لَا پَوَارَ کِي عُمَرَ اَچِهٔ

مَتَنْ وَرُ لُوٺِيَ جِي لُوٺْ ڏَاڍَارَنِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏِنيَام جَا بيتَ ڪَارا ڪَرا اُنهن سُونَ اَسانکي

سُوءَ وَرُ جيڏِ ڀَنِيس جو هِيءُ فَاقُو

فَرحت پَائِيا بيتَ سِيءِ سَاهيرِيءَ

سَارِينِ تُو سِيلُ جَنِ جو سُنجهہ

مَارُوءَ ڀِرِيءَ سَمَنجهُ سِيُهو ڀَانجهہ

سُونَ نِکي بيتَ سَاهيرِيءَ سَارِينِ

تُوسَنجهہ جَنِ جو سِيلُ نَکو قَالُ نِقيل

اُنِ جي آدَتِ ۾ بيتَ جَنِ ڪَرائِنِ ڀَجهَا وَرُ

سَاهيرِيءَ سِيءِ اُتِ اُڪنديءَ آهِيا

مَنَهُ مَارُوءَ جي پِکيءَ سَانُ نِيارِيا

هَندَ هِتِيءَ جَاهِيءَ اَهلَ اَبانِ کي

مَرِيءَ شَالَ مَلاَيا بيتَ گَرائِنِ

گَرُوءَ وَرُ جو جُهورا ڪُوءَرا جَنِ سُومَرڪ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مارُوءَ جِيَن جيئا لُوڪَ لِڇَ رِٿيءَ بيت جو
ڏِهَ ڏاڏانِيءَ آئِيو پيڙ تِه پُٺَا سَاگا تُوءِ
سَيّدُ جي سَدِي چِتَ جُتَاءِ هِتي
تان هُوءَ احرفُ لَنئي هينگَرِي بيت
جو ڏِهَ ڏاڏانِيءَ آيو ڏِنمَ تِه تان
پاڻي وِهَمَ پَلنگِ کهي سِيا گانَ مَتا
لَڪَ لطيفُ جي گاءِ مَحزانَ سَرتيِن
سيئلَ جو آئِيو جُوڙَ هَنِي جان تُوءِ
سَنڌُ سَمانُ حَرفَ لَتيِ هينگري
بيت مَڪِ رُوءِ مَرُ رُڪِ هَنجَهُ
هَڏِ مَهارِهِ تُوتَابَنڌُ بَدِاتِئوُ پيڙي
نيٺي پارِ ڀَهڃِدي پَوارِ سِکي
سَگارَنِکي بيت مَڪِ رُوءِ مَرُرُڪِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مَکِ هَنجُهَ هارِ جهَرا اَچَنِ ڏِيهَرا
ٿِهَرا وِيئِي کارِ ڏُکَنِ پُٺِيَ سُکَرا سِکَا
ٿِيَنِ سَکارِ لَتا لُوهُ لَطِيفُ چَئِي پَرُوَ
راجِ پَوارِ پِيرِيَ نِيئِي پارِ تُوتا
بَنڌُ پِڌا ٿِئو بيت مَکِ رُوسَرُ
کِ مَکِئِي کَرِ کِينَهُ اُتِي اَچَنِ
اَگهمُ وابَنِ جِئُ وَيئُهُ مِيرِ يُڌُونِ
مِيئُ مِنهِ اُتِ مارُءِ بيت مَکِ رُوُ
مَرُ کِ مَکِئِي کَرِ داهُ سُتِي
لُوکِ سَيِّدُ جَوِي پِئِيُ کَنِ
پالَهُ لَڏُ ٿِئِي جِتِ لاءِ سُئُو ڏِهُ پَسَنڌِيءَ
مارُوءِ بيت مارُئِي نا هِ مَلِيرِ مَ
تَکاوَتِ هِمِيرِ پَسُوهُ کُونهِ کِيجَم

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نَڪو سِنڌُ اَمِينَ، مُنمَلَ ڪانهه مارُئَ

ڪَنجهي فَقِيرَ، وَرُ جَڏُ وُوا هَرَ تَرِي ساهَرَ

سَنجهِه سَرِيرَ، ڪُٻَنِ ڪِينهه پِيرَ مُرشِدَ

مَسانئم بيتُ عُمَرَ بَندِي اُٿِي ٻَچِي

نِسُو پَوارَ، ڏِنُ ڏاڍِي بَنڌَم سُنهرو سَنگهارَ

نِيئِي تَرِ اَڱَنِ سُوڀِرسُ پَرائِي نارِ ما

رُڙِي جِي مَلِيرَم وِيٺو ڪوٽُ ڪُوارَ هَنجهه

ڪِيم هارِ، مُونَ ڪُو مَسَ تِيِي بيت

جِي هِيتِ هُئِي مارُئِي تَلَڏِ نِيمَ گَرِ ڪِيناسِن

اَرَدا سِيم ڪِيم عُمَرَ کِي وِيجهُرتي

وَٿاسِنِ جِي ٻَچَڏِ ٽاءِ ڪِ چَلِياءِ تَنهجو

اَڪُ آچيَاسِ لاهِي لُوهه لَطِيفُ چِي هِتا

هُنڌَ مَلاسِ، مُونکي مَلِيرَ سامهِي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وِئي باهه ڏِياسَ رَ ھُٿبَرِتي وِيرِ پاسِ

ھُنَ ڏَسُوھَارِي سانِيھَ ڏِي بيت

سِپُنِ مُڏَاسِيرُ سِڪُوسَپُ سَرِتي

وِٺُو مَتانِي نيرُ اُٻي اَبُرَ آسَرِي بيجَرُم

پِيُتُ جي آھِينِ اَبُرَ آسَرِي ڪُوجي سارِيُن

رُوھَڪي مُنِ تَنِ اَنْدَرِ تي ھُتِ وَاعِدَا

وَڃَنَ جَاھِيتِ نَپَايُم ھِيَ ڪُوٽِ وِھَاڪِي

جي نَظَرَ بَنْدِي نھُوَان بيت ھِيَ مُهُ ڏِني

پُنِ تُنْ وِهُ ڪَاني نمَرِ تَاجي مَلِيرَ جَانِي

تُوسِنِ سَنْڪُ نڪَنِ ٿُنِ ڪِي مَنجَاتِنِ

پَانُ ڪُونَ تَانِي مَارُنِ بيت پَڪِي پِسِي

اِئِيُو مَلِيرَ مَارُو ڦَرِ وُوھَارُو

ھَانُ سَپِ ھِينئَا تَئَا بيتو دِي وَنْ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

جُدَا كِتَا جي ڏُرَا ۽ ڏَارَ تَن سُڪِين

ڪِهڙِي سَارَ تَڪِي اُتَا مِنهه مَلِيرَ

بيت وَڍِي وَنَ جُدَا كِتَا جي ڏُرَا ۽

ڏُورِ تَن سَنڌِي سُتورِ آبُرَا وَكَانِي وِڙُهه

بيت جَڏِهه كُن فَيَكُونُ مُن تَدَاهه كِين

مَارُو ۽ تَن كِي وِچن تَنكِي سُنمَرا شڪ

هِميرَن حَقّ جَا رُحسنكي بَاتِي

بيت جهر وقيدُ الماءَ تَهِر وِ بَند

نكوسو جو القلم بما هو كائن لهي

سَنتِر تِنا عُمر تو هتا چال آجائي تي

آجِري بيت قيدُ الماءِ تِسعو هيت اراكي

كَاهِيَاه هُنالِك جِسمُ فهو لذ يڪرم

هِي هيت سندوم قَادِر چال ڪندو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻيرا ئو ماڻس مارءِ، وائي شڪر آن ٻجاءِ
آءِ اهل الله سين ڪوڙ وهڻ ڪروه سين حمد
منجهه هلائي سر هي هڻ سلڪ سين ٻجهي
ڪي ٻجاءِ، ڀي تسوڪ ڀرائيي لاشڪ تين
لاءِ. ترڪ ڪر طلب سين لاهوتي ملڪاءِ
خودي ڪن ميان سين جوڳين وت جلاءِ
مهڏا مستا نخنڪي جون سڀ چلاءِ، ڪام
همجو ڪا ٻري سامين وت سماءِ. اسن
اڪنا انجيڻ ٻر ٻر ڪيو ٻا ڻاءِ، آهم آس
اسمجي ڏاڪوتين ڏلاءِ. الا عبد اللطيف
ڪي اِن سان آڪاءِ، سيڻهو جوسون ڪري
ته صحبت ڪي ميڪاءِ. سرهي سناسين
جي سڻي ڪا سناءِ. وائي ڪئي منجهه ڪنياءِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مارُوئڙا مَلِيرَ جُوءِ سِيلَ نِباهِي سُنمَرا
ٻاهِجُو ٻِي پُڇِتاءِ پَرِجِي پَوارَنِ سِين لُوئِي
ڏِيجُ لَڌَاءِ سُونَ بَرَابَرِ سَڪَرا ٻاهِنِ ٻَڌَاءِ
جُو يُو جا ڪِينَرِ نَجُو مارِئِين نِماڻاءِ ڪُنُولُ
ڪُوڙا نِيَتا جَنبِي سانِ چِنِئاءِ سَڪَرَ
سا هِيرِ يَنِينَ ڪَا تُوئِيا ڪَاڙاءِ مارُوءَ پاسَ
مَلِيرَمِ جَسا سِپَ جِکِياءِ اُتي عَبْدُ اللّطِيفَ
جِي سِيلُ نِباهِه تُنْ سادِه وائِي پِرْجِنِ
شالَ پَوارِ مُنْ سِين بُدُولا مارُوءَ پِرْچِنِ
وُوءِ وُوءِ شالَ پَوارَ ٻاٻي آيَسِ ٻانَدِمِ
اوڪُنْ عَيبَ آيارَ مُنْ مُوٽاءِ مَدِي
آمِينِ سَبِينَ سَتارَ اُتامِيه مَلِيرَمِ
تَرْ تَرْ تي تَوارَ بيت مَنجهِه رَهي مَلِيرَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏيُ مُنُ ڪِيئن ڪيئُرو مُنُ مَلهيَا ڏِنِ

سَنهيس ٿِيا صَغِيرن تَڪي سَنجهي پَوارَ

جي ڪُوڙ ڪِيم ڪيئن تُن ڦِري تِنُ

ڏِنِ ڏِلاسو ڏِلگيرن بَرُو لاهِ مَيا مُجهُونِ

مُنتا مُهجا پيرو وائي عُمرا آءُ مَري

تانجهڙ ڀِيدِي مِتريُن مارُو ڏيري نجي مِيهِ

اُت مارُئِي لالَن سان لڏِ ڀِيدي سِيني

مُهنجي سُومرا تَرنِ ڪيئن تَڪندي

هِمير اَنا هَترا هِنري ڪيئن پَڄندي

وائي مُهجُو هِير وِسَنڪارَنِ ساري

هُوم جي وِڃا وَسڪي. آءُ هَمير پَنجهه

نجير هِي نَسڪا هِيت ڪاري قلبُ

مُهنجو ڪُوٿيم ڪا يَل تو هِتَ ڪاري

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اِلٰهَ ... سَارِي ... پَکوُ

يَارِ

وَطَر آئِرِ

گَرُمُ ڪِتَاءِ ... مَرضُ نِيَاءِ

مُوُمِسَنِ تَاءِ دَرُدُ پَايِ دَرُدَمِ بَرُوِيَدُ وَبَاجَهِ

ڪِتَاءِ آڪَاسَپِ سَنگَا تِتَاءُ ڏُڪَنُدُوُ رُوُرِ تِتَاءِ

ڪِرُوهَ ڪُوُدَرِيَنِ جِي سِلڪَ صِحَتَ ڏَنَاءِ

مِسِرِيُ سُرِ نِيَدَ پَاءِ هِجَا رَحْمَتَ هِيُنتِ

رَاڪَتَاءِ مُهجُوا

هِيرُوُ سَنگَادِ

سَارِيُنُ

لا اله الا الله محمد رسول الله تمت تمام شد کار من نظام

بشد روی عم شیطان سیاه شد کاتب الحروف فقیر ۱۰۱ ۲۶ سنه ۱۲۶

۱۱۱

وقت ظهر تمام یافت

بتاریخ بیست پنجم

ماه ذی القعده

۱۲۰۶

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سَاراهِه سڀئي سُونَهِنِي جُو قادِرُ ڪفايت

جنهن مُڪو مُحَمَّدُ مُصْطَفيٰ صلعم جُو صاحِبُ شفاعت

تهِ آئِي عالَم سڀي تي جُو ڪِي جنڪاڻي

اَهِيُنِ هِن سِنڌِ ۾ سَنڌِي دَرُ دَنِ دُعَاءُ

عَبْدِ الحَمِيدُ اَللّٰهُ لَڳُ آگي ٻجي اُتو

لِکِنِ ڪِتابن ۾ شَڪُ ميائي ڪو

طِبُ لُقْماني ۽ شهابي اِنا دابِر بيو

حِصْنِ حَصِين ۽ شِفا خاني منجهِ منافع لَدو

صَاحِبُ وحمت بَخشي سڀڪِهِ سَنبڪيودو

سَتَ پيرا هي دُعا پَڙجي مَنجهه جهڏي

أَسْأَلُ اللهَ الْعَظِيْمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ

أَنْ يُعَافِيَكَ وَيَشْفِيَكَ ڏِيل ڀَڳو ڳَنڍ ۽ سيرڙ

پَروا جي جهڪي ڪو سوڪ ٿَدُ ۽

يا مُحيط نالو تنهجو ڪجي ته بَندُ ۽

بِنهِن پَروجهيڪ کي اَصل اِيندو ۽ هوڏِ

يا مُحيطط مرڪجيم ساري ٻنڌي سوءِ

تِرسي پَروجهي آهڪ ڪمو اچي

يا مُحيططا مرڪري ٻمي ساري سو ٻنڌي

ويرهي سيري ۾ سترم پَرجو هو ڪجو

ڪرم ڪري قادر تَرِني جل جلاله تهن صاحب سچو

ڏجي سو رست ڏي سخت منجهه متي اُنه ستن

لڳي ڪين يقينس تنهنکي هي بنڌ ۽

إِنَّ اللهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّوْنَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا

الَّذِيْنَ آمَنُوْا صَلُّوْا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا تَ سُوْرَ سَبُوْ ٻِي وَڃِي

جيڪهِ جي پيٽم غالب سُوْرُ ٿِيي

اَلَمْ نَشْرَحْ لِکِي تَهْنکي ڏُوڙِي پيار جي

مُوْ لُوْ مُتَرْ وِڙهَڪَا شَالَ سَيڪهِ رَکِي

سُوْرُ اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ لِکِي پيٽَ ڌِجِي

اَهْڪُ لَهَبِي کِيُوْ رَکِي چِٽِي سُوْرُ نِڃِي

سُوْرُ سَيَنِ انڪر ينم جيڪرڪهِ پيو

لِکِي پيي هِن آيَة کي چِنڪ سُوْ سِيي

اِنَّ رَحْمَتَ اللهِ قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ وَهْلُوْ سُوْرِ وِنُو

بَرْهَلَ وَتَي پيٽم ڪِ هِتَالاَ بِتَيْنَ

اَلِفْ بِ تِ اُنکي اِيتر اُوَ اُني سَبِ لِکِي ٻاڌي جَنَ

سُوْ وَتِي پُڄِي هَتَس اندرِ بَنْدي جام

تجنڪاڻي ۽ صحت جي لطف الاهي لامر
ميٺه ڪو مڏ وه ٿيي ڪي ڪاشيئي ٻي
لکي سرائي وجيس ڪريم آية هي
وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ
وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ۽ پڙهي ته پوندي
ڦرين جلي فضل جس ۽ اسر نوا ٿيندي
مري مو چاري ٿي ساڪير خالص ڏيندي
۽ ڏاند ڪور وکي هجو جي ڪم نه ڪندو هو
سور ڪوثر ته متي مي بندي ٿيئي سچو سود
ڏيندڙ ڪي ڏاريم جنڪه پوي سور
ٿيي نام امير عثمان جو لکي زکي معذور
تلهي سور لطف من ٿيئي معذور
ازار اڪر ٿيني ڪهڪي جي ٿيئي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

آيَتَ هِيَ ڪَاغَذَ مِيْ لِکِي پِتَہ ڏِجِي
اِذْهَبُوْا بِقَمِيْصِيْ هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلٰى وَجْهِ اَبِيْ
يَاْتِ بَصِيْرًا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَآءَكَ
فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيْدٌ بَنْدِيْ پِيْشَانِيْءِ
نِصَحَتَ پِتَہ ٿِيِي ڪَيُتَ جَا ڪَنَ
جِي جهِڪِي وَڙِهُو لِکِي بَنْدِي
هِنَ آيَتَ کِي تَصِحَتُو ٿِيِي سُوْرِ
اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّمَا خَلَقْنٰكُمْ عَبَثًا تَانْ پُڇَانِي سُوْرَ
مِهْرَ ڪَرِي مُلْڪَنِ ٿَرِّي مُتَجَاذِبِ غَفُوْرَ
جِنَ ٻِنِي بَلَا بَنُجُو جهِڪِي هُنْوِ دَرِبَ
يَا شَادِيَ پِتَ لِکِي رَکِي پَانِکِي آهِسَ وَڏُو مِهِ
۽ جِي عَوْرَتَ اُوِيَارِ ٿِيِي حَمْنِي ڪَوْنَ وِيَا
اُوَلَ سُوْرِ نِسَاءَ جُزْ تَانَ سِيِي رَقِيْبًا

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مَٿي مَلائِي مِٺي لِکي مَنجهه جَهي جِي رات
جِتي ڏِسي ڪونڪو مَنجها خالِق جِي خِلقات
پُوري ڏِجي اُنِکي تَمَنجا خُشِي ڪِين
ڪانِي سُمهَنِ پانِ تِتو تِيا اُوءِ چئِين

ڀِري پيري نِٿي تِلڪي ٻي پيري
ڏِجي ٻي پيري پُڻ نِٿي تِلڪي ٽري پيري
ڪَرَم ڪري قادِر ڏِني جل وعلا فضل سِين ڦيري
آهي مِائَة الفَوائِد م لِکيو ٿِي وَري
ڏِجيڪو ڪري تِتيان مارُنِ مِٿو
مَرِ لِکي رَکي پانِ ذٰلِكَ فَضْلُ اللهِ يُؤتِيْهِ
مَنْ يَشَاءُ وَاللهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْم جِنْ مِائة مَنجهه ڏِنو
جيڪِه هُو ۽ هُول دُشمَن ڪِ ڪِه حال مُجعُوري
پِڙهي پانِ اُتي سُورة يٰس ته مَهامُشڪو ڪري

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪُنا ٻي ٻه رڪعت نماز جي هتا لاهي هيبت
سيڪ سه رڪعتن ۾ فاتحه تا سورة يس پڙهي مولي جي محبت
تا مٿن اچي انهي ڪنا خالق جي خلقت
نڪ ٿئي انهي نڪو ڪري مذمت
۽ عورت مرد پا نبي جي ڪنو سن ڪيت ڪرن
لکي ڏجي ان حبوب کي ڪ توري مرسن
انکي هيٺا عورت وچي ۾ مرد منجھ پا ڪن
تسهد ٿين پانهي محبت لائي مٿن

بسم الله الرحمن الرحيم والطور وڪتاب مسطور
في رق منشور والبيت المعمور ڪو ڏاڪهاه ڪري
پوءِ لکي نالو جنهن مرد جنهن سندن ماتري
پن جيڪو ڪري ان کالکي تنند رڻ وچا ڪايان
ستو تريذائي اول آخر درود پڙهي مٿي مير محمد سلطان

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻڌي پڙهه آيَةَ عَسَى اللهُ پڙهي ڪامل سان يقين

پڙهي جو ڪاري پاڻي ۾ مٿي هٿ يمين

هٿ هيٺ سڄي لوڻي ڏيئي مرسوندي ڪري

جاڳي ۽ هٿ وٽي وقتم جيڪو ڪري

وَالْعَادِيَات وقت سمهڻ جي جيڪو پڙهي پاڻ

سو نبر ٻلهي سهڻ مگر سب آسمان

ڦن قل يا وقت سمهڻ جي جيڪو پاڻ پڙهي

الله تعالى ايمان انجو ثابت رب رکي جل جلاله

اچي هن حديث ۾ منجهه ڪتاب لکي

مَنْ قَرَأَ سُوْرَةَ الْكَافِرُوْنَ عِنْدَ نَوْمِهِ

لَا يَسْلُبُهُ الْإِيْمَانُ جيئن رسول سڄي صلعم

بعد نماز فجر جي جيڪو يس پڙهي سورة

ڏاتار ڏوهه انجا ميري ڪري مغفور

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

بارهين ختمن قرآن جو ثواب هنڌ وسو
ميزان منڊ بونه اُن لاءِ نه ڪو ڪو تو رو
پڙ جينڪو پڙهي سوره يٰسٓ کي منجهه جمعي جي رات
سو بارهين هزارن اُتي شفاعت سو ڪندو
سندي ذاتار ذات ؏ پڙ جينڪو
پڙهي سورة يٰسٓ کي ڪامل متي منجهه قبور
بارهين ڪوهين جي پنڌ تي تپي عذاب انڪا دور
بچانا نماز فجر جي پڙ جينڪو يٰسٓ پڙهي پان
رب رکي ايمان انجو ڪنا شر شيطان
اکي بچانا پڙ تنهن جو نيها نوح پڙهي
جسو انجو جهنم اُتا هادي حرام ڪري
عصر اُتا عشق سان جينڪو پڙهي سورغم
والرزق ذنيس رزق ڪنون وڃيس ڪوندو غم

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

واقعه پڙهن ٿا جو پڙهي سا ٻنهي ٿا ساري
سوڙهي تني محتاج نه ٿيئي سڀ سکي عمر گذار
سو ٿهڻي نماز اُتا جو پڙهي سجده سور
قادر قبر انجي منور ڪري نور
ڀڻ پڙهي اِن تا ڪو تبارڪ ڪارڻ لتوه
تري شڪ وينده بهشتم ذاتا بخشش توه
پُرُوا ءِ پيرتس اُتو عالم حيام صلى الله عليه وسلم
لکن بحر رائق ۾ ڪامل هن ڪلام
جي طالب پڙهي طه لکي اٿي اسور ويثر
ترازق ڏينس رزق ڪنون سهنس پڙ سوير
دائم جو دخان کي پڙ ٿيا پٿو پيري
جسنو انجو جهنم اُتا هادي حرام ڪري
راوي روايتم انند ولي صحيح

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تنهن تر موسيٰ کي مقام ورتا وڃي جان وهي

تان اهي عذاب اُن ماڳم منجهي ميتن

تان اُتاءِ اُسهاڪناءِ ڪان سندبين

حڪمس حڪيم جي جان وري اچن ڪهڙي

تان رحمت جا رحيم جي مٿن اُتا مينهه

عذابا آزاد ٿيا ڪلين خُشي مِن ڪيئه

تنهن تر موسيٰ اهل مقامڪي پرم پڇايو

تڪر هئو بيان ته سبب جو جنهن انڪي تايو

تڏهن جيس تنسکا جنبي هيڪ حيوان

تمرد مونجهار وهنڪر وهنو دايم دخان سان

ته بانا نڪسو ڏاد پاڻهجو ڏو سا

جڏهن پرهيناءِ ته سوڙڪي تڏهه حاضر هئو

تاپي ڪڏهه ڪناءِ تهنکي هيجا ڪري حلال

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تِنَ هَڏِيءَ پِٽِيءَ هيءَ ڪَرِيءَ مقام جهنگلي مارُو
ڪَنِ مَلالُ تِهَا پُورُ اِحسانَ آزادِ تِهَا قَلوبِ سيڪَتا
اَسِيءَ پُڄَتا عَذابَ کا صَاحِبَ اِنَ سَتَبَا
پُنْ حَضرَةِ اُبِيءَ بِنْ ڪَعبَ ڪَنَا اهي رِوَايَتا
تَحضرَةِ رسُولَ ڏُوهُ عليه السلام آيئو اَيَنِسَ
تَهْ چَيو نَبِيءَ ڪَرِيمَ ڪِيءَ شَفِيعَ شوق مَنجا
تَجُو فَاضِلُ فَتحنا کيءِ پَرِيءَ هيڻجا هميشاهَ
نُقَرفا قَوانڌُوه آکِي ڪُوتيءِ اُوڏُونا اُنَگا
سَترهزار مَلڪَنِ تِهِس هُندِيءَ هَمراها
جي تا لِکَنِ عِبَارَةَ اُنجِيءَ دائِم مَنجهِ دُنيا
جَنهِ يَوم تِيا مَجي مَحشَرَ ۾ مِلَندا
تَنهِ مَنهِ تِهِجُو حِلوَا ڏِيندُ وَجِنِ جَنَتُ چُڙهِيا
جي وِهُ وِچِي تِهِنَکِي ڪُو ڏِي مَنجهِ طَعامَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تاثر ڪندو ان کي برڪت سنهاري ڪلام
نزول ٿيس نبيءَ اُتي منجهه مديني گام
يارهه يوسف جي جو ڪري وظيفو پور
اُو عزيز ٿيئي عالم خالق ڏيس ڪبير
مشڪل ٿئي ڪمي هندو ٿان اسير
ڪو ڏا پڙهي ڪهف کي جو منجهه جمعي رات
دشمن انجا دفع ٿيندا سندي ڏاتار ذات
تبت مزمل سورة کي جيڪو پڙهي جو قرآن
سو ٿيندو خوش خلق ۾ هندس امن امان
ايڪو ٽجاهه ڏاهي اذا جاءَ نصر الله جي جو پڙهي ساگرهي
پڇاڙو ٻچا نا نماز فجر جي قلاص قرضدار
سو ٿئي فارغ فقر ڪا مرندس مال موڄار
پنجهه سا پڙهن ڪن پانٽي پڙهي وڏي مغا وئسله

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏِي عَوْرَةَ اِوَ يَارِ کِي اُهَرَ کَرِي اَللهُ تَعَالىٰ

پِي کَڍِ جَنِ پَانِي تَتِيَنِ تِنَ وِيَا

قَادِرَ جِي قُدْرَتَ تَمَ کَئِي مُوْرِ نَکَا

يَا جَلِيْلُ الْمُتَکَبِرُ عَلىٰ کُلِ شَيْءٍ فَالْعَدْلُ اَمْرُهُ

وَالصِدْقُ وَعْدُهُ يَا کَلْکَائِيْلُ بِحَقِ

يَا جَلِيْلُ بَرَجِنَکِي جِي هُوْءِ جُمِي رَاتِ

تِمَهَرَ کَرِي مُلْکَ ڏِنِي ڏَامُتَارُ بَخْشِيْسَ ڏَاتِ

حَمْلُ جَهِمْ عَوْرَتَ کِي سُکِيْ پِئِيْتِ وِسُوْ

نَجَرِي نَمُوْرِيْ هِنَ حَالَتِيءِ هُوْءِ

سُوْرَةَ وَالَّيْلِ شُکَرَ فَسِ لِکِيْ تَهِمْ ڏِي

سَاکَارَنِ مُوْرَنَ بَارَجِيءُ ڏُوْنِيْ مَرْ پِيِيْ

تَرْجَمَةَ مِين رَحِيْمَ جِيئَ سِکِيْ سُوْجِيئِيْ

وِچُوْرَبَيْ مِ مَرِيْ جِي کِيتِي بَدِي کَاجُوْءِ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وِيا ۽ نَتيِي اُنکي مَنجهه شَهابيَ جيو ۽

آيَه عَسَي الله تا رَحيم عَدُوِنکي جي ڏوِئي پيارِ جي

تَقُدِيرَ تَيس قَدِير جي مُحَبَّت مَنجهن تيي

زِراعَت کي نِيانجو جي خَوفُ خَطَرُ وُهو ۽

جِن مهلوِ تي مَتَکري ڪِ سُکرِن پوکه سِندوِ

ڪِ ڪيان ڪُٿوا کيان ڪِ جيڪو جي ٻُٽو ۽

ڪِ مُوڙن مِرِن مِرِنِ ڪِ سَنکو سو رِ نجو

تو نِي قَدُرَ وارِ يَجو مَنجهه جُمي جيئي رات

هَزارُ پِيڙهيڪَرُو قريش ٻَرِي وِجي مِيئي وارِي رِواتِ

تَابِي وارِي جِهني چِو ڏِسِ چِو دارِي يُو گَم برباتِ

تَيِي اَفتنِکا اَمنِم سَنڌِي ڌا تَارِ ڌاب

جيڪو پري هَن اِسمِنکي کني وِيه هَزار

سو ٿيندو دنيا دار سِکرو مِرِنديس مال آبار

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اُڪرمُ مَن يَتُوبا اِلَيَ خوفًا اِلَي الاِڪرامُ

فاطلبني تجدني ڪري پرت سان ٻچار

سو ٻن رات ڌيه هوءِ نندي جنهِ نيڪار

لکي بدي تنهِ کيم هي آية ۾ سينگار

يومئذٍ يتبعون الداعي لا عوج له وخشعت

الاصوات للرحمٰن فلا تسمع الا همسًا تو کي روءن

تن ندائي ما اچو تان جي بار ڪسُر

سورة ڪوثر بسمل ۾ لکي تنهِ بندُ و

تنهين ۾ هوسنُ و دائي سو ٻو

اهي اتو عالم ۾ سنجهِ منافع لذو

پيغمبر عليه السلام مديني جني پهتي ونا پرهتا

تان جبرئيل عليه السلام جهتم آيو آين

اچي عرض ڪنا حضرت جي حضور ۾ ابي ادب سان

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

يا رسول الله تو ڏوهه مُڪو تحفو مولي ملڪ خدا

تحيڪو پري مومن پري مرتبا هي ڪلمان غسل تجانا لئه

اللهم لك الحمد ولك الشكر ان اغتسل

من الجنابة ساري سڄي منجها

ترئيه هزار ملڪنجا پُٺي ته لکندا

ڏه هزار ملڪن جا ڏوهه تهجا ميٽي محو ڪندا

ٻيا ڏه هزار عمل انجا لطف تا لکندا

تريا ڏه هزار انکي آفتنکا منجه پناه ڏيندا

نالو هين نسخي جو ماني هي رکيوم

منافع متفرقات سنديجو رندي چيوم

ڪنا ڪرم ڪريم جي تها پوئين خوم

عفو ڪري احسان سان جيتا جرم سنديوم

تو ڏاه مولي مهرتيسي ڪچو ڪم ڪيئوم

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

رَحۡمَتَ ٿِئِي سَارِيَا آدَا سَا آسَترُوُم

جِنَ مَٿِي مُحَمَّدَ مُصۡطَفيٰ صلي الله عليه وسلم ڪَلمون ڪوٺي پَڙِهوُم

لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ

مُحَمَّدٌ رَّسُوۡلُ اللّٰهِ

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڇارِڻي نيڻا تُون تڪُو پُو ڏُو فلڪ

ڦِرا ڳجهُون ڳُوا اَرا دُ تنجو هُنڌ دِرائي

ڏُو ٿُون تهنڌ نيئُون ڪرڪشا لوڪ ٻجڙي

جِتي ڪرجي هُون دِرَماجي دِلِڻي پاڻي

ٻنبرِ نما واڪا ڪِنجو وهُون سيمهُون

اُڳُوڻ جاڪا تا پارِ ديري خُو نِپنا دُ

ڏه مرِ جاجي ڏِئي جي ڪرِ دِ ٿيادُ ماجي

ر ناءِ ڪ هُنڌ مِتي ڏِئي هترا ڪ ديري

مُهُو ٻا ز آءِ پِيرتر تِن جُو جي ڪُمِي ڪن

ڪُوا بُ رِيي ر ت تِنڪري

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پڙهندڙ نسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻِڪ ”لُڙهندڙ نسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندڙ، ڪَڙهندڙ، ڪُڙهندڙ، ٻَرندڙ، ڄُرندڙ، ڪِرندڙ، اوسيئڙو ڪندڙُ، ياڙي، ڪاٺُو، ياجوڪڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سَگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سڀني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان کڻي ڪمپيوٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعنى e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهڻ ۽ هِڪ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاريِ تحريڪ جي رستي تي آڻِڻ جي آسَ رکون ٿا.

پڙهندڙ نسُل (پَ نَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪڏهن ڪو بہ شخص اهڙي دعوىٰ ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَ نَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪڏهن ڪو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہ ڪُوڙو آهي.

جهڙيءَ طَرح وڻن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پڙهندڙ نَسُل وارا پَنَ بہ مختَلِف آهن ۽ هوندا. اُهي ساڳئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، بَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. بين لفظن ۾ پَنَ کا خُصوصي ۽ تالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيادن تي بہ ٿِين. اهڙي حالت ۾ پَنَ پاڻ هِڪَبِئي جي مدد ڪَرڻ جي اُصولَ هيٺ ڏي وَٺُ ڪندا ۽ غيرتجارتي non-commercial رهندا. پَنَ پاران ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز digitize ڪرڻ جي عَملَ مان ڪو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيٽائِيز ڪرڻ کان پو ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪڏهن ڪو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَنَ سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَ ڪي ڪُليل اکرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڏِ کان وَڏِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي هِمٿائِن. پر ساڳئي وقت عِلمَ حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران کَنهن بہ رُڪاوٽ کي نہ مڃن.

شيخ اَيازَ علمَ، جاڻ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽ، پُڪارَ سان تَشبيهہ ڏيندي انهن سيني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪرن ٿا.

... ...

جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جڳَ ۾، هو بوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛
ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موتي مَنجهہِ پهاڙ ڇُپن ٿا؛

... ...

ڪالهہَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن؛
گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن........

... ...

هي بيتُ اَٿي، هي بَم- گولو،
جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!
مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،
جنهن رِڻ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ

اِن حسابَ سان اڄاڻائي کي پاڻ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ ”هاڻي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو“ ناداني؏ جي نشاني آهي.

پَنَن جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪجي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اڄاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ بين

ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني کي **چوءِ چالاءِ ۽ ڪينئن** جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوشش ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽتر گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا. بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ڀاڪي پائي چيو تہ ”منهنجا ڀاءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ“.
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)

سنڌ سلامت

www.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊجيٽلائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سندس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، ڇو ته تاريخ هميشه انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سنڌ سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نه رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليقن کي ڊيجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.

اسان جي خواهش هئي ته سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڊائونلوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ اينڊرائيڊ سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آسانيءَ سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي.

۽ اهو سڀ ”سنڌ سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد ته سنڌ سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نه صرف ڀرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سنڌ سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو ڀرپور ساٿ نڀائيندا.

books.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت ڪتاب گهر جي اينڊرائيڊ ايپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڊائونلوڊ ڪريو:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhsalamat.book